

VÅRA
SCHÄFER
HUNDAR

SVENSKA SCHÄFERHUNDKLUBBENS TIDSKRIFT

DISA AV FENRISULVEN 768 H. H. Ägare och uppfödare Fru Olga Forsemann, Bromsten. F. den 29 april 1933 e. Lord vomWittenberge, 415 FF. u. Segerbos Tessian 1506 GG. 1:a pris i öppen klass och 1:a pris i segrareklass, certifikat, Kennel Segerbos vandringspris samt norska Sch. Klubs hederspris å Sv. Sch. Klubbens utställning i Stockholm 14—15 sept. 1935.

N:o 3
1935

INNEHÅLL:

Propaganda. — Hunden och yttervärlden. — Prisdomareberättelser.
— Stockholmsutställningen 1935. — Om valpningen och dess komplikationer. — Klubbmeddelanden.

VÅRA SCHÄFERHUNDAR

SVENSKA SCHÄFERHUNDKLUBBENS TIDSKRIFT

Årgång 12

Organ för
Svenska Schäferhundklubben
Ass. med Svenska Kennelklubben

N:o 3, 1935

Propaganda

Vi leva i propagandans tidevarv. Den starka konkurrensen om människornas intressen, det må nu gälla handel, industri, konst eller politik, har nödvändiggjort utbildningen av en alldeles speciell instrumentalapparat i och för ernående av kontakt med producenter, konsumenter, intressenter och inom politiken den stora publiken eller väljar-skarorna. Den, som icke i detta avseende följer med sin tid, blir ohjälpligt efter och kan utsättas för risken att överflyglas av sina konkurrenter. För klubbens vidkommande skulle detta betyda, att det intresse, som erkannerligen bör knytas till schäferhundarna, skulle komma att överflyttas på andra hundraser, som kanske icke äro ägnade att fylla sina uppgifter på samma sätt som de förstnämnda. Det gäller därför för schäferhundklubben, att icke försitta de tillfällen, som stå till buds i och för vinnande av gehör hos den delen av mänskligheten, som är intresserad eller möjligen kan bli intresserad för den hundras, som klubben tagit till sin uppgift att omhulda. Det är emellertid icke meningen, att klubben skall inlåta sig på en propaganda, som bär illojalitetens hallstämpel eller som överskrider gränserna för vad som från ideel synpunkt sett kan anses vara rätt och lämpligt. Propagandan för en hundras bör utövas med medel, som icke smaka simpelt geschäft utan att dessa därför förlora något av den effektivitet, som man med rätta kan vänta av densamma.

Propagandan för schäferhundsrasen synes oss lämpligen kunna ske efter följande riktlinjer:

Spridande av kunskap om schäferhundklubbens verksamhet. Det bör ligga i varje medlems intresse att befordra kunskapen om klubbens verksamhet i all synnerhet till dem, som intaga en mot schäferhundarna avog ställning. Dessa böra underrättas om, att de hundar av schäferstammen, som till äventyrs ännu hava egenskaper, som göra dem mindre lämpade för en friktionsfri vistelse i vårt samhälle, tack vare ett målmedvetet arbete från klubbledningens sida hålla på att försvinna och att den dag säkerligen icke är långt avlägsen, då schäferhunden skall hava återvunnit allmänt förtroende. Tala om för alla motsiändare, att klubben verkar för att få fram en hundstam, som med

en vacker exteriör förenar sådana lynnesegenskaper, att den icke blott bör bli den enskilde hundägarens stolthet och glädje utan rent av en nationaltillgång.

Uppmana alla schäferhundsägare, som hava odresserade hundar, att deltaga i de av klubben tvenne gånger om året anordnade appeldressyrkurserna. På dessa få hundarna lära sig lyda men samtidigt, och detta är det icke minst viktiga, få ägarna lära sig, huru de skola handha sina hundar på ett ändamålsenligt sätt i vardagslivets alla skiften. För dem, som önska få sina hundar ytterligare trimmade på lydndsadressyrens område, har klubben anskaffat en övningsplats, där hundarnas färdigheter kunna utvecklas under sakkunnig ledning.

Tala aldrig illa om någon annan hundras, men bemöt varje angrepp på schäferhundarna på ett sakligt och lidelsefritt sätt. Ni skapar därigenom respekt såväl för Eder själv som för den ras Ni företräder.

Önskar någon köpa en schäfer, bed henne eller honom då att vända sig till klubbens sekretariat, ty endast schäferhundklubben sitter inne med alla noggranna detaljupplysningar, som kunna vara av värde vid valet av en schäferhund.

Så till sist men därför icke minst sök förmå alla de schäferhundsägare, Ni känner, att ingå som medlemmar i klubben. Om varje medlem endast skaffade en ny medlem per år, skulle snart alla schäferhundsägare vara enrollerade i klubben. Kom ihåg att ett stort medlemsantal ökar klubbens moraliska och finansiella styrka. Medlemsavgifterna sätta styrelsen i stånd att förverkliga de mål, klubben satt sig före att nå, vilket är detsamma som bättre hundar och bättre förhållanden för schäferhundsägarna. Framhåll även, att klubben utger en tidskrift fyra gånger om året, ett antal, som emellertid kommer att ökas, så snart klubbens ekonomi det tillåter. Och Ni bör heller inte glömma att omtala, att medlemmarna flera gånger om året vid våra klubbafnarn hava tillfälle att lyssna till föredrag i olika aktuella, kynologiska ämnen samt att deltaga i de diskussioner, som ofta anordnas i anslutning till föredragen.

Hunden och yttervärlden

Föredrag hållet vid Svenska Schäferhundklubbens klubbafton

den 19 maj 1935 av

Dr. Isak Carlin.

Det spörsmål, som jag här i afton kommer att behandla, är av såväl biologisk som filosofisk natur. Jag måste emellertid redan å priori framhålla, att det icke är möjligt, att inom ramen för ett kort föredrag uttömmande behandla denna fråga, därtill är den allt för invecklad och alltför omfattningrik. Jag skall i stället söka att med några snabba penndrag teckna bilden av hundens inställning till yttervärlden, sådan som man med stöd av teoretiska övertåganden och praktiska erfarenheter måste föreställa sig densamma. Av lättförestäligen skäl äro vi människor böjda för att betrakta hunden såsom vår egen avbild i miniatyr och att sålunda bedöma hundens handlingar efter samma måttstock som våra egna. Människan vill med andra ord i hunden se en varelse, vars inställning till människan och andra levande och döda ting behärskas av samma motiv som människans egen. Orsakerna härtill äro mångahanda och böttna ytterst i ett känslotänkande, som är både lättförståeligt och sympatiskt, men som säkerligen ofta hindrat oss från att objektivt bedöma och behärska hundens livsytringar. Vad jag här i afton kommer att yttra kanske för mången kommer att framstå såsom kåterskt och allt för mycket förnuftsbetonat. Men jag vill gent emot dylika eventuella reflektioner påpeka, att vårt förhållande till hunden ingalunda behöver bli vara sig mindre hänsynsfullt eller djurvänligt, om vi söka att objektivt bedöma hans handlande, utan sätter ett dylikt objektiviserande oss tvärt om i stånd att mera rationellt umgås med denna fyrbente skyddsling till glädje för oss och till gagn för honom själv.

Då det gäller att redogöra för hundens inställning till sin omgivning synes det mig vara lämpligast att börja med en analys av utvecklingen av det symbiotiska förhållandet mellan hunden och människan. Det sätt, på vilket hunden kommit i människans tjänst, är för bedömandet av detta förhållande utan egentlig betydelse, vadan jag, icke minst med hänsyn till att man ännu icke på något tillfredsställande sätt utrett denna fråga, här kan förbigå densamma. Vad man likväl i detta sammanhang måste erinra sig är, att det var ett i vilt tillstånd levande djur, som sällade sig till den primitiva människan. I ett avseende liknade det den primitiva människan nämligen däruti, att bägge voro hänvisade till en ständig kamp för tillvaron. Fruktan för angrepp från olika fiender höllo dem i ständig alarmeredskap och skärpte givetvis uppmärksamheten och vaksamheten till det yttersta. Under dylika förhållanden var det mer än förklarligt, att människan med glädje tog sig an ett djur, som med relativt fogligt sinnelag förenade en höggradig vaksamhet. Härtill kom ett annat förhållande, som ännu mera band hunden vid den primitiva människofamiljen nämligen den källa till förströelse för barnen, som hunden blev till

genom leken. Lekfullheten är en egenskap som är utmärkande för alla i all synnerhet yngre djur och böttnar säkerligen i en rent biologisk drift till fysisk utveckling under uppväxttiden. Genom dessa nu nämnda egenskaper hade människan sålunda kommit i kontakt med ett djur, som var henne såväl till nytta som nöje och bemödade hon sig givetvis på dessa grunder att göra hunden till sin ständige följeslagare. Hunden upptogs som medlem i den primitiva människofamiljen och kom på detta sätt att knytas allt närmare och närmare till densamma. När människan nu utsattes för överfall, reagerade hunden i första hand såsom ett i vilt tillstånd levande djur d. v. s. genom sin vaksamhet. Men samtidigt som hunden t. ex. genom sitt skall gjorde människan uppmärksam på att en fara hotade, blev den icke blott väktaren utan i överförd bemärkelse även beskyddaren. Denna nya egenskap fyllde hunden dels genom sin vaksamhet dels därigenom, att han gick till angrepp på människans motståndare. Orsaken till att hunden icke nöjde sig med enbart väktarens roll utan jämväl deltog i de strider, som människan utkämpade med de angripare, vilkas ankomst hunden signalerat, är att söka i samma motiv, som drev honom till aktion, medan han levde i vilt tillstånd. När hunden då angreps, svarade han givetvis med angrepp, i all synnerhet om det gällde att försvara hans egen familj, hans föda eller hans läger. När hunden övergivit sitt vilda och självständiga liv och sammankopplat detta med människans, försvann därmed varken hans vaksamhet eller hans beskyddaranda, utan levde dessa egenskaper fortfarande kvar, ehuru de delvis fingo en annan inriktning. Att hunden stred vid sin nye kamrats sida måste förklaras därmed, att han betraktade människorna och deras tillhörigheter såsom sina, vilka han givetvis till varje pris måste försvara. Men man får av vad jag här yttrat ingalunda draga den slutsatsen, att hunden genom det skydd, han lämnade människan manifesterat någon medveten handling i form av tacksamhet eller dylikt, för att den fått vistas i människans närhet och åtnjuta den vård, som människan var i tillfälle att skänka honom. En dylik tankegång ligger snubblande nära till hands och är ännu i denna dag säkerligen utmärkande för många hundägares syn på här berörda förhållande. Att tillskriva hunden förmåga att visa tacksamhet d. v. s. att genom handling ådagalägga en om än lägre grad av moralitet, är att tillägga hunden ett själstillstånd, som säkerligen endast är utmärkande för den högst utvecklade av alla vareiser, nämligen människan. Motivet till hundens handlingssätt måste sökas på ett helt annat plan, som visserligen ligger åtskilligt lägre men som icke desto mindre måste betraktas som det enda verkliga. Hunden försvarade icke människan såsom varande hans välgörare utan såsom varande hans egendom, va-

dan alltså motiveringen till hundens handling är av rent egoistisk art. Samma drift, som förr förmått honom till att skydda sitt och de sina drev honom nu till att försvara det nya, som han ansåg falla inom sina domäner. Det var med andra ord besittningsrätten han försvarade, det var en handling avsedd att tillgodose det egna jaget, som drev honom ut i strid mot människans motståndare, vilka, i samma ögonblick de angrepp henne, även utsatte honom själv för risken att bli berövad sina ägodelar.

Det torde icke vara något som helst tvivel underkastat, att det varit hundens framstående vakt- och skyddsförmåga, som i en för längesedan svunnen tid utgjort förningslänken mellan hunden och den primitiva människan, och det är lika ostridligt, att det är just dessa egenskaper, som än i dag utgöra ett tungt vägande skäl för anskaffningen av hundar på många ställen. Dessa hundens egenskaper hava emellertid så småningom utvecklats och förfinats och vi draga i den dag, som är, en mångfald nytta av hundarna, såväl då det gäller skydd av hus och hem som i fråga om polis- och annan offentlig bevakningstjänst. I grund och botten kunna av skäl, som jag ovan nämnt, alla hundraser användas för bevakning och skydd. Men den under tidernas lopp genom lämplig avel och annat inträdda differentieringen mellan de olika hundtyperna har gjort, att vissa bestämda raser blivit mera lämpade för här berörda ändamål. På detta sätt ha vi erhållit de s. k. skyddshundraserna vilka vi ju samtliga känna till och vars främste representant schäferhunden är.

Undersöker man huruvida hundens skydds- och vaktegenskaper undergått några förändringar under den tid, som förflutit, sedan hunden för första gången kom i människans närhet och tjänst, måste man utan vidare medgiva, att det ständiga umgänget med människan verkat i hög grad utvecklande på hundens högsta, nervösa funktioner. Allt från den stund, då människan började mera rationellt använda sig av hundens ifrågavarande egenskaper, har ett urval skett, så att endast de individer, som voro bäst ägnade att fylla dessa uppgifter, fingo fortplanta sig, varvid såväl de speciella anlagen som de psykiska egenskaperna konsoliderades och utvecklades. Man har på detta sätt sökt åstadkomma en parallellutveckling mellan hundens förmåga att vaka och skydda och hans psykiska funktioner. Vid en bedömning av det resultat, som människan uppnått under alla dessa år, måste man erinra sig, att de egenskaper hos hunden, som i berörda avseende äro äldst äro vakt- och skyddsegenskaperna, under det att de psykiska funktionerna, vid den tidpunkt, då hunden kom i kontakt med människan, ännu befunno sig på ett ganska lågt utvecklingsstadium. Det är av betydelse att fastslå detta vid en jämförande undersökning av resultatet av människans inverkan på å ena sidan hundens vaktegenskaper och å andra sidan hans högre nervösa funktioner. Frågan blir då: har hunden av idag blivit en bättre vakthund och i vad mån har en utveckling i detta avseende skett? Betraktar man hunden utslutande under synvinkeln skydds- och vakt-djur, kanske man vid ett första påseende skall finna, att hunden undergått en betydande utveckling och att han sålunda numera står på ett väsentligt mycket högre plan än i tidernas början. Emellertid är detta en sanning med modifikation och detta av följande skäl: När hunden för första gången sällade sig till människan, var han, såsom jag nyss framhållit, ett i vilt tillstånd levande djur med alla för ett sådant utmärkande egen-

skaper bl. a. stor vaksamhet. Så länge människan levde under primitiva förhållanden, var denna vaksamhet utslutande till stor fördel för henne, enär den givetvis skyddade henne för många obehagliga överraskningar och räddade henne ur mången brydsam situation. Allt eftersom utvecklingen skred framåt och människan inträdde i ett mera civiliserat tillstånd, där hundens stora vaksamhet icke alltid var så önskvärd, måste givetvis en modifikation av densamma äga rum, så att den anpassade sig efter de nya förhållanden, under vilka människan kommit att leva. Den oreflekterade vaksamheten, som förr varit lika önskvärd som värdefull, kunde numera av mångahanda skäl icke få florera på samma sätt som förr, utan måste regleras, så att den visserligen kom att tjäna samma syfte men på ett efter de nya fordringarna mera ändamålsenligt sätt. Hundens vaksamhet måste med andra ord ledas in i nya banor. Men detta innebär ingalunda, att själva den biologiska vaksamheten utvecklats och förstörats utan snarare att den begränsats, kringkurits, justerats och i samma mån förfinats. Den ohämmade för olika retmedel ständigt utlösbara vaksamheten har blivit hämmad. Visserligen finns det ännu i dag en mängd hundar, som ge skall i tid och otid. Men dylika hundar äro snarare besvärande än nyttiga, åtminstone tycka grannar och besökande detta. Den vaksamhet, som våra dagars skyddshundar få lägga i dagen, är därför vitt skild från den, som ådagalades av den primitiva hunden. De moderna vakthundarna få endast reagera under vissa bestämda förutsättningar antingen på ett givet tecken eller kommando eller ock efter ett visst inlärt schema såsom t. ex. endast nattetid eller då ägaren icke är hemma. Att en dylik modifikation redan verkat nedsättande på en del hundrasers vaksamhet är ställt utom allt tvivel, detta så mycket mera, som våra dagars hundar genom det skydd, de själva åtnjuta hos sina ägare, icke längre äro i behov av den i det vilda tillståndet starkt utvecklade vaksamheten. Men om nu hundens vaksamhet å ena sidan undergått en med hänsyn till de primitiva förhållandena kvantitativ försämring, kan man då å andra sidan påstå, att samma egenskap blivit i kvalitativt avseende bättre? Är med andra ord hundens vaksamhet i dag mera målmedveten, mera logisk, mera en yttring av en förståndsmässig tankeverksamhet än av ett rent intuitivt handlande? För min del är jag böjd att besvara denna fråga med både ja och nej. Visserligen finnas många fall omtalade, där man kanske känner sig manad att tillstå, att hunden visat prov på ett förståndsmässigt handlande i sin vaksamhet. Men å andra sidan kan man vid en mångfald tillfällen återföra handlingen antingen till det enkla driftlivet eller till dressyr. Men samtidigt härmed måste man likväl erkänna en annan sak, nämligen att hundens förmåga till mera rationell vaksamhetstjänst i icke ringa grad ökats under tidernas lopp genom en utveckling av de högre nervösa funktionerna, som tillåta ett mera omfångsrikt inlärande av detaljer, som äro till nytta icke blott för bevakning och skydd utan även i annat avseende. Människan är sålunda numera i stånd att tack vare en högre utveckling av hundens hjärna reglera och leda hans naturliga vaksamhetsdrift i vissa bestämda banor, vilket icke varit möjligt vid den tidpunkt, då hunden för första gången trädde i närmare kontakt med henne.

Liksom människans inställning till yttervärlden sker med tillhjälp av de fem sinnena, skapar sig även hunden en bild av yttervärlden med tillhjälp av samma sinnen.

Sinnesorganen hava ju till uppgift att förmedla olika sorters retningar eller, som vi även kalla dem, intryck från såväl den egna organismen som från dess omgivning till stora hjärnan, där alla dessa intryck upptagas, ordnas och magasineras av olika cellgrupper. Enär hunden är i besittning av samma sinnen, som människan, ligger det givetvis nära till hands att föreställa sig, att hundens yttervärld gestaltar sig på precis enahanda sätt som människans. Så är emellertid ingalunda fallet. Visserligen begagnar sig hunden av samma sinnen som människan, men under det att människans viktigaste sinne för erhållande av kunskap om yttervärlden är **synen**, förmedlas de väsentligaste intrycken från yttervärlden till hundhjärnan via **luktsinnet**. Människan blir på detta sätt ett synddjur, under det att hunden i stället blir ett luktdjur. Att exemplifiera detta i en församling som denna torde vara ganska överflödigt, men jag vill för fullständighetens skull likväl göra det. En människa kan t. ex. på långt håll tack vare sin syn igenkänna en person. Detta är för hunden en omöjlighet. Innan han visar några tecken till igenkännande, måste han först lukta på honom. I ena fallet har sålunda anblicken av personen ifråga varit tillräcklig för att framkalla minnet av honom men i andra fallet åter måste identifieringen ske med tillhjälp av luktcentrum. Man inser med lätthet att människan och hunden på detta sätt måste leva i tvänne vitt skilda världar, människans i synens och allt vad detta innebär och hunden i luktens med allt, vad som för detta måste vara utmärkande. Genom synen får ju människan bl. a. intryck av form och färg och storlek m. m. vilket allt hon sedermera använder sig av vid uppbyggandet av sin bild av yttervärlden. Huruvida hunden även äger förmåga att skaffa sig samma intryck medelst synen, som människan är en sak, som tyvärr undandraget sig vårt bedömande, enär vi ej kunna komma i sådan själslig kontakt med hunden, att vi därav kunna draga några slutsatser i berörda avseende. Att hunden måste ha möjlighet att uppskatta form och storlek synes mig vara säkert, men däremot saknar man hållpunkter för bedömandet av hundens färgsinne. Det synes icke vara sannolikt, att hunden skulle vara mäktig en uppfattning om åtminstone något större antal färger. Huru därmed än må förhålla sig kvarstår det faktum, att hunden huvudsakligen måste skapa sig en bild av yttervärlden med tillhjälp av sin näsa. På samma sätt som människan samlar synintryck samlar sålunda hunden luktintryck, vilka sedermera magasineras i hans hjärna till föreställningar om allt det, som omger honom. Lika hjälplös som en människa är, som förlorat sin syn, lika bortkommen är en hund vars luktorgan förstörts. Om icke hundens näsa fungerar, som den skall, inskränkes hans förmåga till såväl orientering som identifiering. Han blir som en människa som gått vilse i en skog. Han har inga hållpunkter för bedömandet av sin belägenhet och företer under dylika förhållanden en bild av rådlöshet. Det är intressant att studera detta hos hundar av olika ras. Som bekant finns det såväl kort- som långnosade hundar och de förra hava ett betydligt mindre utvecklat luktsinne än de senare. En hund med mindre väl utvecklat luktorgan måste i högre grad än en hund med en god näsa begagna sig av synen såsom hjälpmedel vid sin inställning till yttervärlden d. v. s. han måste skaffa sig föreställningar såväl med ögat som med näsan. Sviker nu synen, kommer en dylik hund att bliva väsentligt mera hjälplös än en hund med ett väl utvecklat luktsinne. Som exempel härpå kan anföras följande: En

13-årig gammal tax, som hade en fullt utbildad åldersstarr på bägge ögonen och som gjorde, att det var honom alldeles omöjligt att urskilja några föremål, kunde obehindrat uppsöka och taga sig igenom en liten öppning i en häck, som omgav huset, där han bodde, naturligtvis uteslutande tack vare sin goda näsa. En pekingseser, vars luktorgan ju av naturen är mycket dåligt utvecklat, reder sig i dylika situationer väsentligt mycket sämre. Så t. ex. hade en av mina pekingseserpatienter ådragit sig en ögonsjukdom, som i väsentlig grad nedsatte synen. Denna hund klarade sig någorlunda bra i hemmet, där den var van vid allting men vägrade absolut att gå, då den kom ut på gatan. Förklaringen härtill är givetvis att söka i den så gott som fullständiga isolering, vari hunden befann sig, sedan han förlorat det värdefulla stöd för orientering, han haft i sin syn.

I alldeles särskild hög grad framträder den stora roll, som luktsinnet spelar hos hunden under den tidigaste levnadsåldern. Som bekant födas hundvalparna blinda. Men icke desto mindre finna de med lätthet vägen till spenarna, om de skulle råkat komma en bit från modern, något som enligt mitt förmenande icke låter sig förklaras på annat sätt, än att luktsinnet nått en betydande utveckling redan under fosterperioden.

På samma gång som man sålunda måste konstatera, att hundens viktigaste sinnesorgan är lukten, får man emellertid komma ihåg, att hunden även har ett annat organ, som för honom spelar en stor roll för erhållande av kunskap om yttervärlden, nämligen hörseln. Indirekt har jag ju redan berört denna omständighet på tal om hundens stora vaksamhet. Huruvida denna likväl uteslutande är beroende på en ytterligt skarpt hörsel eller om även andra funktioner spela in, låter sig ej med bestämdhet avgöras. De finnas nämligen, som vilja göra gällande, att de i vilt tillstånd levande djuren hava ett alldeles speciellt sinne, som sätter dem i stånd att snabbt och i god tid upptäcka en annalkande fara, och man har i anslutning härtill även velat tillskriva hunden ett dylikt sinne. Utan att vilja ingå på en kritisk granskning av möjligheten av förefintligheten av ett dylikt sinne vill jag endast konstatera, att hunden har en ganska långt driven färdighet att uppfatta olika slags ljud, varigenom han blir i stånd att även på denna väg bilda sig en uppfattning om den yttre världen. Sålunda kan ju en hund lära sig att känna igen sin herres eller andra familjemedlemmars steg, ljudet av ett visst, bestämt motorfordon o. s. v.

I förhållande till de nu nämnda sinnen spelar känseln en fullständigt underordnad roll för hunden i hans inställning till yttervärlden. Icke så att förstå, att hundens alla känselorgan skulle vara mindre väl utvecklade. Hunden har t. ex. ett väl utvecklat organ för uppfattande av smärt-, temperatur- och tryckimpulser. Men det är det s. k. beröringssinnet, som synes vara mindre väl utvecklat hos honom. En människa kan ju exempelvis medelst känseln orientera sig angående ett föremåls form och ytbeskaffenhet. Denna förmåga synes vara synnerligen lite utvecklad hos hunden icke minst därför, att han ju saknar de fina och väl utvecklade känselorgan, som äro lokaliserade i människans fingrar. Hundens extremitetänder kunna ju på intet sätt jämföras med människans händer, enär de ju icke äro avsedda för annat ändamål än rörelsen. Ett absolut fränkännande av hundens förmåga att uppfatta form och yta låter sig dock

icke göras, när vi sakna möjligheter att i detalj bedöma denna sak.

Vad slutligen smaken beträffar torde man med en till visshet gränsande sannolikhet kunna påstå, att denna hos hunden är reducerad till ett minimum. Denna uppfattning finner stöd i det faktum, att det anatomiska underlaget för smakuppfattningen hos hunden är dåligt utvecklat. Men även utan denna kunskap äro vi i stånd att bilda oss en klar uppfattning om värdet av hundens smakförmåelser för hans inställning till yttvärlden genom aktgivande på det sätt, på vilket han inmundigar sin föda. En hund äter aldrig något utan att först hava luktat på det. Liksom en människa, som det heter, först avsmakar en anrättning, innan hon faller något omdöme om densamma, måste hunden medelst luktorganet bilda sig en uppfattning om begärligheten eller icke hos det, som erbjudes honom. Stundom kanske man får den uppfattningen, att hunden äter allting utan att först hava undersökt det medelst luktorganet, men detta är säkerligen endast skenbart, ty dylika hundar hava utan tvivel ett så starkt utvecklat luktsinne, att de omedelbart kunna bilda sig en uppfattning om det erbjudna. Naturligtvis förusätter detta, att hunden icke har någon naurlig motvilja mot detsamma. I detta avseende finner man även en betydande olikhet mellan de långnosade och kortnosade raserna. En pekingseser eller king-charleshund skall alltid undersöka det, som bjudes honom, både länge och väl, innan han beslutar sig för att förtära det, under det att en stövare genast är på det klara med huruvida det är en godbit eller ej. Kan då en hund skilja på salt, sött, surt, beskt m. m.? Ja, detta är en fråga, som tyvärr ej låter sig besvaras. Men däremot kan man bilda sig en föreställning om, vilka av dessa smakararter, som äro mer eller mindre motbjudande för honom. Så t. ex. är sött i regel mycket gouterat och de flesta hundar kunna ju förmås att inmundiga sött i alla former. Där emot är det, som smakar beskt, synnerligen motbjudande. Ger man en hund t. ex. några opiedroppar, som ha en ganska besk smak, skall man alltid finna, att han kommer att antingen göra våldsamt motstånd eller ock visa tydliga tecken till obehag och missnöje genom en synnerligen riklig spottavsöndring i förening med skakningar och slängningar på huvudet. Vad det sura beträffar, reagera olika hundar olika inför detta. En del tycka om det, andra åter äro mindre förtjusta.

Sedan vi nu lärt känna de möjligheter, som stå hunden till buds i och för erhållande av kunskap om den yttre världen samt de banor, på vilka dessa intryck ledas till det högsta nervcentrum, nämligen stora hjärnans bark, skola vi övergå till en granskning av det sätt, på vilket hunden begagnar sig av sina på olika vägar erhållna sinnesintryck. Innan jag närmare ingår på detta spörsmål, kanske det är lämpligt att med några ord beröra grunddragen av människans psykologi. Jag erinrar då till en början om, att vi med tillhjälp av våra sinnen äro i stånd att uppfatta det, som existerar i rummet närmast omkring oss. Betrakta vi sålunda t. ex. ett träd, få vi av detsamma icke en sensation utan ett flertal sådana, ity att vi se dess storlek, färg och form, och om vi dessutom beröra det med fingrarna, erhålla vi en uppfattning om ytans beskaffenhet etc. Allt vad vi på detta sätt varsebliva kallas för åskådning. Vända vi nu bort blicken från trädet, kunna vi allt fortfarande föreställa oss trädet, på grund av att i vårt medvetande uppstått en reproduktion av detsamma, och därmed har åskådningen övergått till

en s. k. föreställning. Denna föreställning kan sedermera magasineras i hjärnan, ett förhållande som går under benämningen minne, varigenom vi sålunda bli istånd att vid kommande och upprepade tillfällen ånyo frammana bilden av det, vi förut sett. Till minnet sällar sig dessutom en annan förmåga nämligen igenkännandet d. v. s. medvetandet om, att det erinrade verkligen överensstämmer med den ursprungliga åskådningen. Alla våra föreställningar härleda sig sålunda ytterst från åskådningar antingen dessa äro av direkt eller indirekt slag. En föreställning eller en åskådning kan vidare i erinringen framkalla en annan föreställning, varvid man talar om en ideassociation eller föreställningsförbindelse. I varje föreställning finnes dels något subjektivt d. v. s. det, som blott gäller för den individ, som har föreställningen, dels även något objektivt d. v. s. något allmängiltigt. Föreställningen om ett hus t. ex. kan för olika personer innefatta många subjektiva detaljer såsom ifråga om dekoration etc. men det innehåller städse något mera allmängiltigt, nämligen att huset är något, som man bor uti. Den verksamhet hos hjärnan, genom vilken vi hava förmåga att frambringa objektiva föreställningar, kallas tänkande. Och den genom tänkandet framkallade föreställningen om det allmänna och väsentliga hos enskilda föreställningar eller hos enskilda föremål kallas för begrepp. Så t. ex. är träd ett begrepp för den händelse jag med detsamma endast avser det allmänna och väsentliga hos alla träd. Till begreppet hör dessutom såsom en väsentlig del själva ordet, varmed begreppet betecknas, när man annars lätt skulle förväxla begreppen med varandra.

Av vad jag här framhållit framgår sålunda, att våra elementära sinnesintryck d. v. s. det, som är omedelbart närvarande, bliva till föreställningar samt att dessa föreställningar i sin tur genom tankeverksamheten kunna ordnas till högre enheter med vissa allmänna, gemensamma kännetecken. Föreställningar och begrepp bilda grundstenarna i vår kunskapsvärld och genom att sammanställa dessa på ett rationellt och logiskt sätt handla vi förstånds- eller förnuftsmässigt.

Vår närmaste uppgift blir nu att undersöka huruvida den högre nervverksamheten resp. hjärnverksamheten hos hunden är identisk med människans eller, i motsatt fall, i vad avseende den skiljer sig från densamma. Jag har i det föregående påvisat, att hunden i likhet med människan de lukten och hörseln den största rollen. Det, som nu närmast gäller att avgöra, är, huruvida hundens de lukten och hörseln den största rollen. Det som nu närmast gäller att avgöra är, huruvida hundens åskådningar kunna bliva föremål för föreställningar samt huruvida föreställningsvärlden kan övergå i en begreppsvärld eller med andra ord, om hunden har förmåga att tänka. Som bekant har ju hunden en utomordentlig förmåga att medelst lukten igenkänna såväl personer som föremål. Detta grundar sig därpå, att hunden till en början erhåller en, viss, bestämd och karaktäristisk luktförmåelse eller en luktåskådning, vilken sedermera måste förankras i minnet, när ju hunden kan spåra upp t. ex. sin herre, ett föremål o. s. v. Men icke nog härmed utan den omständigheten, att hunden i de allra flesta fall icke misstager sig på sina luktförmåelser, åtminstone då det gäller något, som han mera ofta kommer i beröring med, bevisar, att hunden även äger igenkänningsförmåga i fråga om sina luktminnen. Enahanda är förhållandet med hörselörmåelserna. En

hund kan ju vid blotta ljudet av en person, som går eller vid uppfattningen av något annat för hunden välbekant ljud visa tecken till ett osvikligt och säkert igenkännande. Betydligt sämre är det däremot ställt med synintrycken. Hunden har naturligtvis möjligheter att erhålla sådana och detta t. o. m. i mycket stor utsträckning, men de magasineras säkerligen icke i medvetandet under någon längre tid utan försvinna mycket snart ur detsamma, vilket bäst framgår därav, att hunden aldrig vågar lita på sin syn för orienterings- eller identifieringsändamål utan endast till sin näsa.

Om vi sålunda kunna fastslå, att hunden äger förmåga till föreställningsbildning och erinring, är därmed icke bevisat, att hunden äger förmåga att tänka. Många såväl filosofer som naturvetenskapsmän vilja ju helt och hållet fränkänna djuren denna åt människan reserverade förmåga. Så t. ex. framhåller Schopenhauer, att djuret blott är i stånd till en åskådande uppfattning av yttervärlden och att det sålunda icke äger förmåga att ur denna abstrahera allmänbegrepp. De leva sålunda endast i det närvarande och deras vilja sättes endast i rörelse av motiv, som äro åskådliga och i rummet omedelbart förhandenvarande. Denna uppfattning kan jag tyvärr icke helt dela.

Vid hundens uppfostran och dressyr går man ju till väga på så sätt, att man söker genom ord och åthävor för hunden klargöra, vad man fordrar av honom. Att på enbart språklig väg komma i kontakt med en hund låter sig icke göra helt enkelt av den anledningen, att hunden icke äger förmåga att i ord ge uttryck för sina känslor och tankar. Man måste på denna grund använda sig av åskådningsundervisning, varvid man alltid söker sammankoppla åtbörder och rörelser med ett visst eller vissa ord. Vill man t. ex. lära en hund att sätta sig, uttalar man ordet sitt klart och tydligt, samtidigt som man med ena handen trycker ner hundens bakdel mot marken. Genom att upprepa detta tryck på bakdelen och uttala ordet sitt tillräckligt många gånger, lär man hunden så småningom att intaga den sittande ställningen enbart efter uttalandet av ordet sitt. Den snabbhet med vilken en hund lär sig att utföra den av oss önskade handlingen utan direkt ingripande från vår sida annat än genom befallningen användes i dagligt tal såsom måttstock på hundens intelligens eller förstånd. Men härvidlag gör man sig i de flesta fall skyldig till en begreppsförvirring, ity att det av hunden inlärdas långt ifrån alltid behöver vara en följd av ren tankeverksamhet utan endast bero på ren åskådningsförmåga resp. föreställningsbildning. En hel del dylika inlärdas saker utföras nämligen icke av hunden annat än genom inverkan av det omedelbart i rummet förhandenvarande t. ex. ett uttalat ord, en gest eller dyl. Men jag vill likväl på det bestämdaste framhålla, att det finns många fall, som bestämt tala för, att en hund är mäktig ett fullt självständigt handlande på basis av tanke och reflexion, likaväl som det finnes betydande skillnader i hundarnas förmåga att tillgodogöra sig den meddelade undervisningen. Jag tänker t. ex. på en hund, som är van att leka med en boll, som kastas till honom av ägaren. Huru ofta inträffar det inte, att hunden själv uppsöker sin boll och lägger den framför sin herres fötter med en tydlig uppmaning att kasta den så, att han får leka. Men samtidigt som man konstaterar detta, måste man även fastslå, att hundens förmåga till självständigt tänkande och handlande äger rum inom ganska snäva gränser. Många yttringar av hundens handlande, som an-

ses utgöra resultatet av en förnuftig tankeverksamhet, kunna reduceras till rena vanesaker eller driftsyttringar. Det vill säga, de äro antingen en följd av ständigt upprepade åskådningar eller ock uttryck för en på biologisk väg nedärvd dragning till något.

Kan man icke tillskriva hunden någon större grad av förnuft, så kan man å andra sidan med lätthet konstatera, att han är mäktig ett starkt känsloliv. Känslolivets element äro lust och olustkänslor. Vid de förra erfara vi en känsla av behag, vid de senare en känsla av obehag. Känslorna kunna vidare antingen vara bundna vi direkta åskådningar eller sinnesförmimmelser och kallas då kroppsliga eller ock vid föreställningar, i vilket fall man talar om själsliga känslor. Känslolivet spelar för hundens vidkommande en utomordentlig stor roll, och det är också hundens känsloliv vi begagna oss av vid uppfostran och dressyr av våra hundar. Genom att uppväcka hans lustkänslor få vi honom att utföra det vi önska och genom att framkalla olustkänslor hos honom motverka vi hans handlingar i av oss icke önskad riktning. Vill man sålunda lära en hund att komma till en vid ett visst bestämt tillfälle, måste man försöka att skaffa hunden en lustkänsla såsom motiv eller drivfjäder för denna av honom fordrade handling. Häremot syndas det emellertid oerhört ännu i den dag, som i dag är. Om en hund under en promenad icke skulle komma vid tillrop, framkallar detta en så stark olustkänsla hos oss själva, att vi i vår vrede ofta giva hunden ett kok stryk i den förhoppningen, att hunden en annan gång skall akta sig för att vara olydig. Genom detta vårt handlingssätt ernå vi emellertid raka motsatsen till det, vi åsyftat. Bestraffningen uppväcker hos hunden en så stark olustkänsla, att han vid ett kommande tillfälle nogsamnt aktar sig för att komma, enär han då antar, att en lika stor aga väntar honom. Hade vi emellertid, när hunden första gången icke kom på tillrop, givit honom en godbit i stället för stryk, hade han vid det kommande tillfället förbundit kallelsen med föreställningen om något, som hos honom skulle framkalla en lustkänsla och på grund härav omedelbart infunnit sig. Av vad jag här påpekat framgår även en annan sak. Den genom den direkta sinnesretningen framkallade lustkänslan kan hos hunden magasineras i medvetandet för att sedan vid ett visst, givet tillfälle ånyo bli aktuell. Hunden är med andra ord mäktig icke blott kroppsliga eller åskådningskänslor utan även själsliga eller föreställningskänslor. Han kan sålunda i sitt handlande låta sig ledas av motiv, som ligga förankrade i hans minnesvärld och som på föreställningsväg bli normerande för hans göranden och låtanden. Det behöver alltså icke vara det omedelbart i rummet förhandenvarande, som utgör drivfjädern till hundens handlingar utan kunna dessa likaväl regleras av motiv, som ligga mer eller mindre långt tillbaka i tiden. Och härmed tangera vi åter frågan om hundens förmåga till självständigt tänkande och reflexion. Vi kunna såsom exempel antaga, att en hanhund under en promenad möter en löpsk tik. I och med detta drives han till att lämna sin herres sällskap för att följa tiken. Hunden stannar en stund och betraktar det åtråvärda objektet, men så plötsligt överger han henne och följer sin ägare. Här har hunden alltså ställts i valet mellan tvänne motiv till handlande. Det ena var den starka könsdriften och den andra var föreställningen om de olustkänslor, som skulle inställa sig hos honom, för den händelse han icke följde sin herre. När nu hunden verkligen lät sig ledas av denna senare föreställning, måste

man pro primo konstatera, att hunden haft känslan av ett eventuellt obehag förankrad i sitt minne och med tillhjälp av detta kunnat frammana densamma i sin föreställningsvärld samt pro sekundo, att han i tankarne kunnat upptaga de bägge känslomotiven till prövning våga dem för och emot varandra för att till sist låta det starkaste d. v. s. ändamålsenligaste vara avgörande för sitt handlings sätt. Hunden kan sålunda med rätta betecknas såsom känslotänkare. Man måste likväl härvidlag erinra sig, att hunden i de allra flesta fall låter det omedelbart förhandenvärande påverka sina i ena eller andra riktningen gående beslut. Hade i det nämnda exemplet husbonden icke varit närvarande, kan man vara tämligen övertygad om, att hunden låtit sin driftkänsla fälla utslaget. Eller om en hund t. ex. blivit straffad, för att han brukat inlåta sig i slagsmål med andra hundar, avhåller han sig merendels från att etablera något sådant, om hans straffande ägare befinner sig i hans sällskap. Skulle så ej vara förhållandet, kan man med en till visshet gränsande sannolikhet förutspå, att hunden kommer att giva efter för sina hatkänslor till sin eller sina antagonister. I en dylik situation är sålunda hunden oförmögen att handla rätt och logiskt eller för att använda ett uttryck, som i detta sammanhang passar bättre, förnuftigt. Han råkar istället ut för en affekt och kan på denna grund icke rätt bedöma sina handlingar.

Av vad jag här framhållit framgår, att människans inställning till den yttre världen är väsentligt annorlunda än hundens. Bägge erhålla visserligen sin kunskap om den yttre världen på samma vägar men på ett helt annorlunda sätt, människan huvudsakligen med tillhjälp av synen, hunden däremot huvudsakligen med tillhjälp av luktsinnet. Människans handlingar dikteras av tanke- och känsloliv, under det att hundens handlingar huvudsakligen regleras av de direkta åskådningarna och endast äro i begränsad utsträckning förnuftsbetonade, med däremot i stor utsträckning känslobetnade.

Min redogörelse för hundens inställning till yttrevärlden skulle vara ofullständig, för den händelse jag icke även

med några ord berörde ett par andra fenomen, som man tydligt kan iakttagas i hundens livsytringar. Det ena är det s. k. orienteringssinnet, alltså ett sinne, som sätter hunden i stånd till att finna sig tillrätta på obekanta platser, en förmåga att t. ex. taga sig hem från en plats, som är belägen långt från hans hemort o. s. v. Att ett dylikt sinne verkligen existerar hos hunden, torde vara höjt över varje tvivel, i all synnerhet sedan man genom en hel del experiment fastslagit, att en hund verkligen är i stånd att från obekant plats utan någon som helst hjälp taga sig hem igen. Den andra förmågan hos hunden ligger på ett väsentligt mycket subtilare plan. Man har nämligen velat göra gällande, att hundar skulle vara mottagliga för tankeöverföring eller telepati. Utan att här vilja ingå på en närmare utredning av detta problem vill jag framhålla, att man i det dagliga umgänget med hundar ofta får bevittna saker och ting, som knappast kunna förklaras på annat sätt, än att hunden verkligen skulle äga förmåga att uppfatta våra tankar och känslor. Själv har jag ägt en hund, som alldeles otvetydigt var i besittning av en telepatisk förmåga. Denna hund kunde t. ex. genom att lägga sig vid tamburdörren i god tid angiva, att jag var på väg hem. Det är härvidlag att märka, att denna hundens annonsering av min hemkomst icke bottnade i en vanesak, enär hon signalerade min hemkomst vid mycket olika tider på dagen.

Ja, mina Damer och Herrar, så var i stort sett min syn på problemet hunden och yttrevärlden. Om någon genom mina utläggningar skulle blivit en illusion fattigare, så vill jag till mitt försvar andraga, att jag endast sökt sanningen och sanningen är ju dock det högsta eftersträfvansvärda. Hunden bör dock icke och får icke bli mindre omtyckt därigenom, att man betraktar hans livsytringar från en mera kritisk ståndpunkt. Han kommer allt framgent, att för alla dem, som älska honom för hans egen skull, bli samma hjärtliga välkomsttalare vid vår hemkomst, samma oegennyttige vän och trogna följeslagare och vi komma därför också att känna samma känsla av av tomhet och saknad, när han en gång efter välförrättat värv lämnar sin plats vid vår sida.

Eftertryck förbjudes.

Prisdomareberättelse

från Svenska Schäferhundklubbens utställning i Göteborg

den 21 april 1935

UNGDOMSKLASS.

Hundar.

- ✓ 1. **Dick**, Äg. Herr Emil Eriksson, Göteborg. För hög hund med dålig muskulatur. Nervös. Uppdraget njurparti. Stel bak och dåligt förbröst. 3:dje pris.
- ✓ 2. **Olaf (Blitz) von der Starrenburg**, Äg. Folkskollärare Karl J. Höglund, Vargön. 13 månader gammal hund med goda propotioner. Muskulaturen ännu outvecklad. Vacker rygglinje. Vägvinande steg, goda vinklar och schwungfulla rörelser. Tyvärr något skygg, kanske en följd av karantänvistelsen. För mager kondition. 1:sta pris.

Tikar.

3. Ställde ej upp.

4. **Peggy**. Äg. Fru Sigrid Andersson, Skara. Lugn tik, med raka vinklar fram, bättre bak. Stöter i trav. För högt ansatt svans. Framtill marktrång. Bak något kohasig. Kvadratisk. 2:dra pris.

ÖPPEN KLASS.

Hundar.

- ✓ 2. Se ungdomsklass. 1:sta pris.
- ✓ 5. **Gaston**. Äg. Herr Erik Angrimer, Skara. Kvadratisk hund med dåliga rörelser på grund av raka vinklar. Bröstdjupet i knappaste laget. Bra temperament. 3:dje pris.
- ✓ 6. **Puck**. 954 JJ. Äg. Polisman Artur Eriksson, Sävedalen. Lugn hund med bra bröstdjup. Överbyggd. Rörelserna ej goda. 3:dje pris.

7. **Dick**. Äg. Herr Ragnar Dempe, Göteborg. Gammaldags kvadratisk, långhårig hund. Hjulbent fram, Kohasig bak. Vinklarna goda fram ej bra bak. Bra bröstdjup. Opålitlig karaktär. 2:dra pris.
8. **Bambi av Ringön**, 952 JJ. Äg. Herr Axel Julin, Göteborg. Kraftig hund med god benstomme i största laget men proportionerlig. Något kort bål. Halsen kunde varit längre. Utåtvidna armbågar. Relativt bra steg. 2:dra pris.
9. **Teddy**, 229 JJ. Äg. Fru Magda Steen, Göteborg. Välproportionerad hund med stel bakdel. Lårbenslängden otillräcklig. Trippande trav. För högt ansatt svans. Lugn. 2:dra pris.
10. **Storgårdens Sacco**, 955 JJ. Äg. Polisman Arvid Saxling, Göteborg. Kraftig, lagom stor hund med goda proportioner. Härligt steg och bra vinklar. 1 tand fattas på vardera sidan. Stadig rygg. Bröstdjupet kunde varit en aning bättre. Schäferhundstemperament. 1:sta pris.
11. **Key**, 1469 JJ. Äg. Handlande Erik Dahlgren, Göteborg. Kvadratisk hund med för bred benställning fram. Oädelt huvud och för högt ansatt svans. Fast rygg och god benstomme. Raka vinklar fram och bak. Lugn. 3:dje pris.
12. **Trick**. Äg. Herr Ture Gustafsson, Göteborg. Fel hopläkt benbrott fram. Något överbyggd. Stel bakdel och uppdraget njurparti. För högt ansatt svans. Ej goda rörelser. Bra karaktär. 3:dje pris.
13. **Troj**. Äg. Direktör H. Andreasson, Mölndal. Kraftig hund med ganska goda rörelser. Vinklarna bak kunde varit bättre. Något för fet. Bra temperament. 1:sta pris.
34. **Buck**. Äg. Herr Herbert Carlsson. Tranered. Dålig muskulatur men goda proportioner. Vek rygg. Bra bröstdjup. Relativt goda vinklar. Travet något bundet bak. 2:dra pris.
35. **Rippo av Ringön**, 1145 GG. Äg. Butiksföreståndare Herbert Thorén, Sävedalen. Fet hund. Något svankryggig. Tillräckligt bröstdjup. Rätt goda vinklar men trippande steg. 2:dra pris.
37. **Dick**. Äg. Herr Bror Zachrisson, Göteborg. Feminin typ. Spinkig svag benstomme och svag muskulatur. Terrierfront. Stötande trav och dåliga vinklar. 3:dje pris.
39. **Kai**. Äg. Dns. Något raka vinklar bak. Undernärd. Rävaktigt huvud med bred öronställning. För mycket luft under hunden. En skadad tand. Markvinnande steg. 2:dra pris.
- Tikar.
4. Se ungdomsklass 3:dje pris.
14. **Mona av Vaktarbo**. Äg. Herr Erik Angrimer, Skara. En tik med för högt ansatt svans. Trasiga tänder. Svankryggig och krokig svans. Rörelserna ej tillfredsställande. 3:dje pris.
15. **Trollet**. Äg. Dns. Kraftig tik med god rygglinje. Vinklarna bak ej fullgoda. Bred ställning på frambenen. Utåtvidna armbågar. Bra bröstdjup. Kort steg fram. Lugn. 2:dra pris.
16. **Thoni Janasdotter av Ringön**, 994 GG. Äg. Folkskollärare Karl J. Höglund. Vacker tik med god rygglinje. Väl späda ben. Skygg men ej nervös. Vackra rörelser och vägvinnande steg. Muskulaturen utvecklade. 1:sta pris.
17. **Mona**. Äg. Snickare Göte Lundgren, Källered. Hög, kort tik, skygg. Bra bröstdjup men dåligt steg. Inåtvidna armbågar. Stel bak. 3:dje pris.
18. **Dou-Dou av Vaktarbo**, 956 JJ. Äg. Polisman A. F. Ahlman, Utbynäs. Mycket god exponent på en god schä-
- fertik. Kraftig men ej för stor och med synnerligen goda proportioner. Kraftigt bröst. Bålen kunde varit en aning längre. Härliga vinklar och vägvinnande trav. För ljus i färgen. 1:sta pris.
19. **Dixie av Ringön**, 1473 JJ. Äg. Polisman Arvid Saxling, Göteborg. Kraftig vacker tik med utmärkta proportioner. Lugnt temperament. Goda rörelser och vinklar. Fram bättre än bak. 1:sta pris.
20. **Mona av Ringön**, 1476 JJ. Äg. Polisman Arvid Saxling, Göteborg. Kullsystem till den förra, dock ej fullt så god. Något svag rygg. Ädel och med goda proportioner. Lugn. Bra steg. 1:sta pris.
21. **Billie**, 1878 JJ. Äg. Fru Dagmar Bergerud, Göteborg. Något skygg men ej nervös. För bred öronställning. Bra bröstdjup. Något stel bak, bättre fram men relativt goda rörelser. 1:sta pris.
22. **Aija av Ringön**, 1144 HH. Äg. Förman A. E. Ström, Göteborg. Skygg tik med krullig hårrem. Lagom stor. Uppdraget njurparti. För kort lårbenslängd. Vinklarna bak kunde varit bättre. 2:dra pris.
23. **Tanja**. Äg. Herr Egon Häggman, Jonsered. För stor, överbyggd tik. Lös rygg. Maskulin typ. Dåliga rörelser. 3:dje pris.
24. **Disa av Ringön**, 1472 JJ. Äg. Herr Oscar Krantz, Göteborg. Liten, väl fet tik. Goda proportioner och rörelser. Något lös rygg. Bra rörelser. 1:sta pris.
25. **Grasie**, 205 JJ. Äg. Herr E. Törnberg, Göteborg. Lugn och av passande storlek. Uppdraget njurparti. Bra rörelser, vinklarna bak kunde varit bättre. 2:dra pris.
26. **Bessi**. Äg. Herr Egon Häggman, Jonsered. Liten tik med dåliga rörelser. Skadat bakben. Hjulbent fram. Lugn. 3:dje pris.
27. **Dorry av Ringön**, 1474 JJ. Äg. Fabrikör Herbert Lindeman, Torp. Lugn och med härligt temperament. Fast rygg och goda proportioner, välvinklad, dock bättre fram än bak. Njurpartiet något högt. 1:sta pris.
31. **Katja**, 1254 HH. Äg. Herr Erik Boman, Lerum. En tik i största laget. Överbyggd. Relativt goda vinklar. Ej fullt fast rygg. (Nyvalpad). Lugn. 3:dje pris.
32. **Dolly av Ringön**, 1201 HH. Äg. Folkskollärare Hilding Hillefors, Hisingsbacka. Något skygg. Vacker rygglinje. Väl samlad tik. Bra bröst. Vänster bak skadat. 1:sta pris.
33. **Sonja**. Äg. Chaufför Gunnar Pålsson, Göteborg. Lugn, torr tik i fetaste laget. Väl raka mellanfötter fram. Bundet steg. Lugn. 2:dra pris.
36. **Kickan**. Ägare Herr M. Engström, Göteborg. En krullhårig något skygg tik. Bra tänder. Högt ansatt svans. Raka vinklar fram, något bättre bak. Dålig steg. »Farbenverblassung.» 3:dje pris.
38. **Sessan**. Ägare Herr Bror Zachrisson, Göteborg. Liten satt tik (dräktig) av gammaldags typ. Kort svans. Bundet steg. Ej i kondition. 3:dje pris.

TYPKLASS.

Hundar.

28. **Hej**. Äg. Rörläggare Gösta Johansson, Göteborg. Anfrätta tänder. Kringelsvans. Uppdraget njurparti. Marktrång fram. Bra storlek. Ej tillräckligt vinklad. Godkänd.

29. **Kirreman**. Äg. Kontorist Hans S. Hermansson, Göteborg. Mycket överbyggd. Högt ansatt svans. Dåligt vinklad. Oädelt huvud. Anfrätta tänder. Lugn. Godkänd.

Tik.

30. **Lady.** Äg. Herr John Blomkvist, Göteborg. Krokig för kort svans. Bra bröstdjup. Dåliga vinklar. Oädelt huvud. Lugn. För fet. Godkänd.

UPPFÖDAREKLASS:

Kennel av **Ringön.** Ägare Polisman Arvid Saxling, Göteborg. 1:sta pris.

SEGRAREKLASS.

Hundar.

- ✓ 1:sta pris och certifikat. **Storgårdens Sacco.** Se öppen klass. Segrade på sin goda karaktär. En god representant för schäfferrasen.
- ✓ 2:dra pris. **Olaf (Blitz) von der Starrenburg.** Se ungdomsklass. Synnerligen ädel lovande, ung hund. Hoppasblott karaktären håller.
- ✓ 3:dje pris. **Troj.** Se öppen klass. För fet. Bra trav.

Tikar.

- ✓ 1:sta pris och certifikat. **Dou-Dou av Vaktarbo.** Se öppen klass. Vägvinande steg och utmärkt kors.
- ✓ 2:dra pris. **Dixie av Ringön.** Se öppen klass. Kunde haft fastare rygg.
- ✓ 3:dje pris. **Dorry av Ringön.** Se öppen klass. Uppdraget njurparti, bakvinklarna kunde varit bättre.
- ✓ 4:de pris. **Thoni Janasdotter av Ringön.** Se öppen klass. Benstommen kunde varit kraftigare. För mycket luft under huden. Ej i kondition på grund av valpning.

BRUKSHUNDSKLASS:

Hundar.

- ✓ 1:sta pris. **Rippo av Ringön.** Segrade på grund av sitt bättre steg.
- ✓ 2:dra pris. **Teddy.** (se öppen klass.)

Helge Scholander

Prisdomareberättelse

från Svenska Schäferhundklubbens utställning i Södertälje

den 28 april 1935

Svenska Schäferhundklubben, vars ledning präglas av en beundransvärd energi, anordnade på söndagen en specialutställning för schäfrar i Södertälje. Ej mindre än 46 hundar mötte upp, och bland dessa voro många verkligt förstklassiga och samtliga så pass bra att ingen blev utan pris.

Jag måste erkänna, att jag gått strängt fram och icke skänkt bort några pris för intet. Den tänkande eller rättare eftertänkande utställaren torde förstå det rätta häruti, ty en ras befrämjas icke genom milda domar. Nej, det måste skapas respekt även för ett lägre pris än första, och detta göres ej med mindre än att tvåorna och treorna äro hundar, som äro något med.

Undertecknad hade ej på flera år haft något närmare att skaffa med schäferfamiljen och frapperades över den metamorfos, rasen genomgått ej minst till humöret. Tidigare var det ungefär likmätigt att gå in i en schäfferring och att drista sig in i en vargflock. De hundar, som visades i går tilläto nästan utan undantag, att domaren egenhändigt undersökte deras tandgårdar. Dessutom visade det sig att ju vackrare och ädlare schäfern var, dess snällare och lugnare var hans lynne. De få oroselement jag upptäckte voro samtliga av en föråldrad typ, vilken schäferhundklubbens ledning gör sitt bästa för att arbeta bort. För klubben fortsätta som den börjat, är jag förvissad om, att det dåliga namn, som schäferhunden en gång förvärvat sig, snart torde försvinna. Om schäferägare ville lägga på minnet att endast lugna hundar äro värdiga till avel så skulle mycket härutinnan vara vunnet. Största orsaken till att vissa stammar en gång blev så degenererade var den oerhörda popularitet, som schäfern om-

huldades med. Man visste, att hur många valpar som än lades på så blevo de sålda, och följaktligen ansågs den uslaste tik värdig att läggas på efter. Tiderna ha emellertid förändrat sig. Nu är endast kvalitetshunden den handelsvara, för vilken uppfödaren kan vänta avsättning.

Det största intresset på utställningen knöts omkring den uppskattade avelshunden Lord von Wittenberge 415 FF ägare hr Henry Elbling, Stockholm. Lord uppträdde med en stor grupp avkomlingar efter sex olika tikar. Samtliga av hans grupp lyste med blå rosetter och Lord själv tilldelades första pris i avelsklass och hederspris. I uppfödaregrupp gick första och hederspris till kennel av Corona innehavare hr A. Olsson, Stockholm.

I segrarklassen bland hanhundar gavs första pris, certifikat och hederspris till Ramonas Toy, ägare disponent Åke Engström, Stockholm. Andrepristagare blev fru Olga Forsemanns Tor av Fenrisuven 770 HH, vilken stod sin besegrare mycket nära. Tredje pris gick till Ramonas Olga Forsemanns Tor av Fenrisulven 770 HH, vilken stod segrade Torsheims Lady SZ 464860, med certifikat och hederspris, en nästan formfulländad ungdom, ägd och uppfödd av fru Lisa Philipson, Viggbyholm. På andra plats följde doktor Anders Weltzins Lordy Exelsior, även hon ett utomordentligt bra exemplar av sin ras. Tredje pristagare blev Alpäsens Bonny, ägare hr Arvid Olsson, Stockholm.

Efter utställningen följde en uppvisning av dresse-rade schäfrar, därefter prisutdelning och sedan skyndade sig både utställare och hundar hem för att värma sig efter att ha huttrat en aprildag, vars temperatur mera påminde om november.

1. **Buster.** Bra schäfertyp om än något högbent. Vaccert huvud och bra öronställning men ljusa ögon. Bra

bett. Bringan väl smal och frambenens ställning något »fransysk». Rörelserna ej tillräckligt fria och fjädrande.

2. **Lill Buck.** Oädelt huvud. Bra kroppsprofil och välvinklad has. Något tunnben. Mellanfötterna för mjuka. Fötterna lösa. Nervös.
3. **Ramonas Boy.** Väl liten men annars bra typ. Huvudet väl kraftigt i förhållande till kroppsstorleken. Utmärkt benstomme, bra kropp, fötter och trevliga rörelser.
4. **Leipt av Wennberga.** Stor, grann unghund, vackert huvud och utmärkt resning. Bra front ben och fötter, Bra kropp. Rörelserna fria och lediga, men hunden är passgångare, vilket i någon mån stör ögat.
5. **Ramonas Carric.** Välkroppad hund med bra benstomme, vackert huvud och bra gång.
6. **Tarzan.** Lovande men ännu ganska outvecklad ungdom. Vackert huvud och kropp samt välvinklade hasar. Rör sig bra.
7. **Torsheims Lady.** Förtjusande tik, ädel och välskapt på alla sätt. Huvudet synnerligen vackert med väl ansatta öron. Ögonen tyvärr mycket ljusa. Bra kropp och benstomme. Utmärkta rörelser.
8. **Rinty II.** Svagt nosparti. Överbyggd, tunnben. Bra rörelser.
9. **Tatty av Corona.** För späd och klen byggd. Vacker och proportionerlig kropp med elegant rygglinje och välvinklad has.
10. **Donna av Kazik.** Lovande valp. Kraftigt byggd med goda proportioner. Bra ben och fötter. Hasen ej tillräckligt vinklad. Bra rörelser.
11. **Rosy.** Nospartiet ej nog kraftigt och bettet ojämnt. En del tänder avslagna. Bra resning och välbyggd kropp. Bra ben och fötter d:o rörelser.
25. **Dolly.** Bra typ. Vackert huvud men oproportionerligt stora öron. Något högbent. Tunn benstomme.
45. **Loo.** Kraftig och välbyggd men har svansen för högt ansatt och bär den dessutom knorrad. Nervös.
12. **Boy av Gläntan.** Oproportionerligt lågbent. Skulderna ej tillräckligt snett ställda samt något överbyggd.
13. **Bonn av Corona.** Oädelt huvud. Hög och tunnben.
14. **Tor av Fenrisulven.** Grann hund av utpräglad maskulin typ. Bra resning. Utmärkt bål och d:o bröstdjup. Bra hasvinkel, ben och fötter.
15. **Bosse av Corona.** För lätt benstomme annars typisk och välbyggd.
16. **Mike.** Grov skalle, kort nos, hög svansföring.
17. **Rollo.** Stor grov hund, väl byggd men oädel. Bra rörelser.
18. **Kay.** Oädel, Karprygg. Hög svansföring. Bra benstomme.
19. **Klodo.** Grov skalle, kort, spetsig nos och tunn benstomme.
20. **Sidar.** Högbent. Verkar slö.
21. **Monahells' Mac.** Ej bra typ. Tunn, högbent. Stel gång.
22. **Roy.** Öronen ej fullt resta. Kohas. Nervös.
40. **Morgan I.** Reslig och mycket bra typ. Utmärkt huvud och bra kropp. Djup, kraftig. Bra benstomme, men ej fri från kohas.
43. **Monahells' Muck.** Bra huvud. Högbent och stel gång.
44. **Vaj Excelsior.** Bra typ, kraftig, välbyggd. Valpsjuketänder. Utmärkt benstomme. Bra gång.
46. — — —. Synnerligen både ädel och kraftig hund med charmant huvud och bra resning. Vacker hals och rygglinje. Bra hasvinkel, utmärkta ben och fötter samt bra rörelser.
23. **Kenny.** Rätt oansenlig tik. För liten och lätt.
26. **Zurry.** För stor och maskulin. Vackert huvud. Dålig hårrem. Dåliga bakbensrörelser.
27. **Jeri.** Bra tik med utmärkt huvud. Något sänkt bakom skulderna samt överbyggd. Anstrykning till kohas. Bra gång.
30. **Aia av Corona.** Svagt nosparti. Bra kropp, ben och fötter. Något kohas.
31. **Alpåsens Bonny.** Lagom stor och välbyggd tik. Bra huvud. För mycket halsskinn. Bra kropp men tunn benstomme. Något kohas.
32. **Kascha.** Ej bra typ. Grund i bröstet och lös bogad. Gammeltorp Bro i april 1935.

CARL LEUHUSEN.

Prisdomareberättelse

från Svenska Schäferhundklubbens utställning i Norrköping

den 16 juni 1935

UNGDOMSKLASS.

Tikar.

Hundar.

1. **Mästerhems Harras.** Äg. Polisöverkonstapel Fridolf Himberg, Norrköping. Medelstor hund med något för hög bakdel. Bröstdjupet i knappaste laget och förbröstat ännu outvecklat. Något lång hals. Muskulaturen ännu outvecklad. Bra vinklar fram, ej så goda bak. Väl högt ansatt svans. Goda rörelser. Bra temperament. 1:sta pris.
2. **Mästerhems Rasso.** Äg. Herr Gösta Brinér, Norrköping. Kraftig hund av passande storlek. Bättre vinklar fram än bak. Kraftigt förbröst. Något sned svans. Synnerligen lovande. Ryggen ännu något lös i trav. Farberverblässung. Härligt steg. Lugn. 1:sta pris.
3. **Mästerhems Rio-Rita.** Äg. Handlande Yngve Jons-son, Vingåker. Liten, fast, välproportionerlig tik. Utmärkt förbröst och bröstdjup. Vacker rygglinje. Benen kunde varit något grövre. Mellanfötterna något veka. Utmärkta vinklar fram och bak. Lugn. 1:sta pris och specialpris till bästa unghund.
4. **Nelltorps La Tosca,** 929 JJ. Äg. Överkonstapel E. Ferm, Stockholm. Väl hög tik. Bålen något kort i förhållande till höjden. Terrierfront. Bröstdjupet i knappaste laget. Vinklarna bak bättre än fram. Outvecklad muskulatur. Bättre i trav, då relativt goda rörelser. Lugn. 2:dra pris.

ÖPPEN KLASS.

Hundar.

- ✓ 1. **Mästerhems Harras.** (se u.-klass) 2:dra pris.
- ✓ 2. **Mästerhems Rasso.** (se u.-klass) 1:sta pris.
- ✓ 5. **Bosse av Corona,** 1534 HH. Äg. Herr Arvid Olsson, Stockholm. En kraftig medelstor, torr hund. Synnerligen goda vinklar fram och bak. Skulle komma idealet nära om den vore något längre. Något kraftigare muskulatur skulle ej heller skada. Goda rörelser. 1:sta pris.
- ✓ 6. **Champion Dufveke Mäster,** 407 DD. Äg. Polisman E. Mårtensson, Norrköping. Kraftig hund med goda proportioner. Utmärkt förbröst och bröstdjup. Goda vinklar fram och bak. Halsen något lång. Rygglinjen har varit bättre. Goda rörelser. 1:sta pris.
- ✓ 7. **Leipt.** Äg. Herr A. Weinar, Liljeholmen. Kraftig hund med bra proportioner och god muskulatur. Bra förbröst och bröstdjup. Något bred benställning fram. God rygglinje. Skadat en tass. Bär huvudet väl högt. Goda rörelser. Bra temperament. 1:sta pris.
- ✓ 8. **Mästerhems Tsar.** Äg. Herr P. Bothvidson, Lindö vst. Kraftig hund med sporrar. Kraftigt förbröst och tillräckligt bröstdjup. God muskulatur. Något kort i förhållande till storleken. Hjulbent fram. Oädelt huvud. Relativa goda rörelser. Lugn. 2:dra pris.
- ✓ 9. **Nelltorps Thero.** Äg. Fröken Julia Andersson, Gröndal. Synnerligen kraftig, medelstor hund med kraftiga lemmar. Bra förbröst och bröstdjup. Vinklarna fram tillräckliga, ej så goda bak. Något nedsjunkna rygg. För bred öronställning. Bättre i rörelse än i stillastående. Lugn. 2:dra pris.
- ✓ 10. **Pampas av Barrsäter,** 140 GG. Äg. Polisman E. Mårtensson, Norrköping. Medelstor, kraftig hund med utmärkt muskulatur. Väl fet. Oädelt huvud. Ej särskilt goda vinklar, vilka dock voro bättre fram än bak. Sned svans, faller lätt i galopp. 1:sta pris.
- ✓ 11. **Puck,** 919 GG. Äg. Fröknarna Ullstedt och Welinder, Stockholm. Kraftig kvadratisk hund. Bra förbröst och tillräckligt bröstdjup. Bättre vinklad fram än bak. Marktrång fram. Oädelt huvud. Runda ögon. Stel bak och stela rörelser. Faller något på framdelen. 2:dra pris.
- ✓ 12. **Ramonas Carric,** 1590 HH. Äg. Herr Folke Rosén, Stockholm. Kraftig, medelstor hund något hjulbent fram. Ej tillräckligt förbröst. Bröstdjupet tillräckligt. Vinklarna fram sämre än bak. Något högt kors. För högt ansatt svans. Faller lätt i galopp. Ej fullgott trav. 2:dra pris.
- ✓ 13. **Rustan.** Äg. Herr Erland Melmberg, Norrköping. En för stor (70 cm.) och fullkomligt kvadratisk hund. Överbyggd. Stel bak. Otillräckligt bröstdjup och förbröst. Stöter bak. Dålig i trav. Lugn. 3:dje pris.
- ✓ 14. **Tor av Fenrisulven,** 770 HH. Äg. Fabrikör E. Forseman, Bromsten. Kraftig medelstor hund med goda proportioner. Bra bröstdjup och förbröst. Utmärkta vinklar. Vägvinande trav. Önskligt vore om bålen vore något längre. Bra temperament. 1:sta pris.
- ✓ 22. **Pyck.** Ägare Herr Brynolf, Norrköping. Medelstor något kvadratisk hund. Otillräckligt förbröst. Uppdraget njurparti och oädelt huvud. Något hjulbent. Bättre vinklad bak än fram. Trippande rörelser 2:dra pris.

Tikar.

- ✓ 3. **Mästerhems Rio-Rita.** (se u.-klass) 1:sta pris.
- ✓ 15. **Alpåsens Bonny,** 148 GG. Äg. Herr Arvid Olsson,

Stockholm. Medelstor ädel och fast tik. Tillräckligt bröstdjup och förbröst. Vacker fast rygglinje. Bra muskulatur. Proportionerlig men skulle varit bättre med större längd. Vägvinande trav. 1:sta pris.

- ✓ 16. **Nelltorps Bossi,** 1699 JJ. Äg. Herr Ivan Andersson, Gröndal. Kraftig lagom stor tik i fetaste laget, varigenom musklerna särskilt i ryggen verka lösa. Bra bröstdjup och förbröst. Något högt kors. Något Skygg. 2:dra pris.
- ✓ 17. **Birgitta.** Äg. Fru Mehlqvist, Oxelösund. Kraftig, för hög tik (62 cm). Bra förbröst men bröstdjupet i knappaste laget. Raka vinklar bak, bättre fram. Fet. Svansen kringlar sig och är för kort. Maskulint huvud. Faller lätt i galopp. 3:dje pris.
- ✓ 18. **Gretel,** 1486 HH. Äg. Herr Karl Fälton, Norrköping. Medelstor ganska långhårig tik av gammalmodig typ. Något bruna tänder. Bra förbröst och tillräckligt bröstdjup. Rävaktigt huvud. För kort svans. Dåligt vinklad bak, bättre vinklad fram. Svankryggig. Trippande steg. Lugn. 3:dje pris.
- ✓ 19. **Lizzi,** 880 GG. Äg. Polisman E. Mårtensson, Norrköping. Medelstor synnerligen proportionerlig tik med väl utvecklad muskulatur. Goda vinklar fram och bak. Förbröst och bröstdjup tillräckliga. Något lågställd fram. Något lösa mellantassar. Armbågarna något utåtvridna. Bra schäferhundstemperament. Utmärkta rörelser. 1:sta pris.
- ✓ 20. **Saba av Corona,** 1586 HH. Äg. Herr Eric Carlsson, Stockholm. Kraftig välproportionerlig tik i största laget. Muskulaturen ej tillräckligt utvecklad för storleken. Vacker rygglinje. Vinklarna ej fullgoda varken fram eller bak. Viss ädelhet men tiken saknar massa. Lugn. 2:dra pris.
- ✓ 21. **Lezzi.** Äg. Kapellmästare Ted Lewis, Stockholm. Medelstor, kraftig tik. Bra bröstdjup, utmärkt förbröst. Vinklar fram utmärkta, tillräckliga bak. Vacker rygglinje men något högt ställt kors, varigenom tiken sluttar framåt. Nedsjunkna rygg. Vägvinande trav. Lugn. 2:dra pris.

SEGRAREKLASS.

Hundar.

- ✓ 1:sta pris och hederspris, Champion Dufveke Mäster.
- ✓ 2:dra pris och hederspris Tor av Fenrisulven.
- ✓ 3:dje pris Bosse av Corona.
- ✓ 4:de pris. Pampas av Barrsäter.

Tikar.

- ✓ 1:sta pris och hederspris: Lizzi.
- ✓ 2:dra pris och hederspris: Alpåsens Bonny.
- ✓ 3:dje pris: Mästerhems Rio-Rita.

BRUKSHUNDSKLASS.

- ✓ 1:sta pris: Dufveke Mäster.
- ✓ 2:dra pris: Pampas av Barrsäter.
- ✓ 3:dje pris: Puck, 919 GG.
- ✓ Avelshundsklass: 1:sta pris: C. Dufveke Mäster.

UPPFÖDAREKLASS.

- ✓ 1:sta pris. Kennel Mästerhem, Ägare Polisman E. Mårtensson, Norrköping.

Helge Scholander

Prisdomareberättelse

från Svenska Schäferhundklubbens utställning i Stockholm

den 14 och 15 september 1935

Det var med store forventninger jeg kom til Svenska Schäferhundklubbens utstilling i Stockholm i år, og jeg må si, jeg blev ikke skuffet! Klubben og opdretterne har virkelig megen ære av den strålende fremgang schäferhunden har gjort i Sverige.

Dette gjelder såvel eksteriør som gemytt.

Hvad min bedømmelse angår, vil jeg med en gang ha framholdt, at jeg har vært streng, til og med meget streng.

Der er nu så godt, ja for tispenes vedkommende så glimrende materiell, at man er nødt å bedømme strengt, hvis man overhodet skal gjøre nogen nytte for sig.

Før målet er jo å komme videre, stadig videre, og rent logisk må derfor kravene skjerpes.

Med schäferhundangrepene hengende over sig som et Damoklessverd, må man også være meget nøie med gemyttet og ikke la hunder med virkelig dårlig karakter komme høit op i premie.

De hunder som har angstbiternes symptomer, må ikke anvendes til avl.

Med hensyn til dommerkritikken vil jeg få anføre, at jeg på grunn av det store fremmøte og de mange klasser ikke kunde få tid til å skrive så meget om

hver enkelt hund, som jeg ofte kunde ha ønsket. Samtidig som jeg heller ikke kunde få finpusset hver enkelt skreven kritikk efter travpøren og sammenligningen hundene imellem.

Som utstillerne vil ha bemerket, har jeg anvendt god tid, ja meget god tid på selve bedømmelsen og rangeringen av hundene, idet jeg har oppfattet dette som værende det essensielle og samtidig også det mest lærerike for utstillere og tilskuere.

Når man ser en marschkolonne med de beste hunder i teten og de dårligste til slutt, må en interessert betrakter uvilkårlig få et inntrykk av vedkommende dommers syn og opfatning av schäferhunden av idag.

Jeg nevner dette for at utstillerne ikke på en misvisende måte skal sammenligne en lang skriftlig kritikk med en kort kritikk og risikere å trekke feilaktige slutninger.

Det er premiegraden som er sammenligningsmomentet og under denne spiller typen ikke liten rolle.

Til slutt min beste komplimang til utstillingens dyktige arrangører og en hjertelige takk til mine 2 elskverdige og energiske ringsekretærer.

Oslo, den 7. oktober 1935.

TYPKLASS.

89. **Treu.** Icke godkänd.

UNGDOMSKLASS.

Hundar.

- ✓ 1. **Bisselills Kanto.** Noget høi og kort, steil for og bak. 3 pr.
- ✓ 4. **Godras Scheik.** En kraftig men for høi hund. 3 pr.
- 5. **Nelltorps Casimir.** Svak karakter, haleklemmer. Hodet noget kort med rund pande og lavt ansatte örer 0 pr.
- ✓ 6. **Nelltorps Wladimir.** For høi, steil fortil, bra vinklet bak. Bra rygglinje og hale. 3 pr.
- ✓ 8. **Ramonas King.** Godt forhold mellem höide og lengde. Bra overlinje og dybde. Örene noget lavt ansatt. Bra poter. Godt gemytt. 1:pr.
- ✓ 9. **Ramonas Reio.** Godt forhold mellem höide og lengde. Bra overlinje og dybde. Örene for lavt ansatt. Bra poter. 1:sta pris.
- ✓ 10. **Ray Excelsior.** Ganske bra forhold. Bra overlinje, men krysset noget kort. Halen föres for høit under bevegelse. 2:dra pris.
- ✓ 32. **Nelltorps Kaiser.** En kraftig men for høi hund. Bundne bevegelser. 3:dje pris.
- ✓ 95. **Lappo.** For høi med mindre gode vinkler og høi haleføring. 3:dje pr.

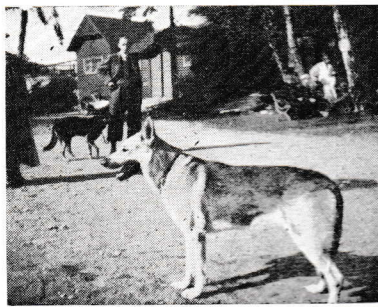
UNGDOMSKLASS.

Tikar.

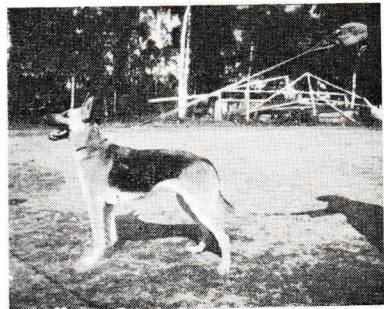
- ✓ 12. **Bisselills Alcy.** Bra forhold mellem höide og lengde. Bra overlinje og hale men ryggen lidt senket i midten. Bra dybde. Bakbenen kunde være bedre vinklet. Mangler en tand i underkjeven. Örene tilbörilig til at helde litt indover. 1:sta pris.
- ✓ 13. **Bisselills Missy.** En solid men noget stor hund. Bra forhold mellem höide og lengde. Bra dybde. Bra overlinje og hale. Gode vinkler. 2:dra pris.
- ✓ 14. **Bisselills Raya.** Bra forhold mellem höide og lengde. Bra overlinje og hale. Bra dybde. Mangler tænder. Steil fortil. 2:dra pris.
- ✓ 15. **Bisselills Sissi.** Bra forhold, bra overlinje og hale. Bra dybde. Noget steil fortil. 2:dra pris.
- 16. **Lordy.** Noget høi og kvadratisk med steile bakben 0 pr.
- 17. **Steppvargens Mona.** Hodet noget kort med lavt ansatte örer. Bra forhold og vinkler. Bra dybde. For fet kondition. Gemyttet helt engstelig hvorfor 0 pr.
- ✓ 18. **Steppvargens Sessan.** En solid tise med bra forhold og vinkler. Bra overlinje og hale. Bra dybde. Godt gemytt. 1:sta pris.
- ✓ 94. **Ramonas Dolly.** Bra forhold. Bra overlinje og hale. Bra dybde. Bra poter. Gode vinkler baktill. Fortil lidt steil. 2:dra pris.

Olav (Blitz) von der Starrenbourg

Vargen Excelsior

Torsheims Lady

✓ 98. **Vargamors Grimsa.** En solid hund med gode forhold og vinkler. Bra overlinje. Bra dybde. Örene noget lavt ansatte. Panden har litt litet stopp. Gott gemytt. Halforingen skjev. 2:dra pris.

ÖPPEN KLASS.

Hundar.

✓ 20. **Bosse av Corona.** Bra störelse. Bra forhold. Bra vinkler. God dybde. Bra overlinje og hale. Lidt fransk forstilling. Hodet litt kort med noget vid örestilling. Engstlig, derfor 2:dra pris.

✓ 21. **Champ, Dufek Mäster.** En tung uedel type med bred front. Daarlig hode. Bra forhold mellem höide og lengde. Bra overlinje og hale. 3 pris.

✓ 22. **Foy.** Kvadratisk og steil, kort kryss, opadböid hale. Mangler tender i underkjeven. 3 pris.

✓ 23. **Garm av Fenrisulven.** For höi og kvadratisk. Steil fortill med forkort hals. 3:dje pris.

✓ 24. **Jackie.** Höi og kvadratisk. Steil for og bak. Karakteren svak. 0 pris.

✓ 25. **Kay.** Höi og kvadratisk med opkrummed hale. 3 pris.

✓ 26. **Kay.** Vel stor og tung. Nesen noget konveks. Kohaset. 2 pris.

✓ 27. **King.** Höi og kvadratisk med opkrummed hale. Steile bakben. 3 pris.

✓ 28. **Klodo.** Bra forhold og vinkler, pen overlinje og hale. Noget grunn. Hodet noget kort. 3 pris.

✓ 29. **Leipt.** Noget tung og uedel. Bra lengde og dybde. Bra vinklede bakben. 3 pris.

✓ 30. **Mästerhems Rasso.** Ganske bra forhold og vinkler. Örene for lavt ansatte. 3 pris.

✓ 31. **Mästerhems Tzar.** Ganske bra forhold og vinkler. Hodet tungt og uedelt. 3 pris.

✓ 33. **Nelltorps (Raggi) Lord.** Ganska bra forhold men steil fortill. 3 pris. Manglet en testikel.

✓ 34. **Nero.** En tung hund med bred front. Desforuten altfor fet kondisjon. Baktill bra vinklet. Fortill noget steil. 3 pris.

✓ 35. **Nicke.** For höi med steil forpart. Konvex nese. Sky. 3 pris.

✓ 36. **Olav (Blitz) v. d. Starrenbourg.** Bra forhold og vinkler. Pen overlinje og hale om enn ryggen noget nedsenket. Nesen noget lang og konveks. Gemyttet noget nedtrykt. Meget dålig kondisjon. 1 pris.

✓ 37. **Prins Togo.** Bra lengde og dybde, fortill noget steil. 2 pris.

✓ 38. **Ramonas Carric.** Noget steil fortill. Örene noget laft ansatt. Bra overlinje, hale, bra dybde. 3 pris.

✓ 39. **Ramonas Dick (Roy).** Noget tung og steil fortill. 3 pris.

✓ 40. **Champ. Ramonas Toy.** Ganske bra forhold og vinkler. Pen overlinje og hale bra dybde. 1 pris. ✓

✓ 41. **Roy.** Tung og uedel type med steil forpart. Svak karakter. 3 pris.

✓ 42. **Rinty.** En vel stor hund med gode forhold og vinkler. Bra overlinje og hale, bra dybde. Hodet litt kort. 1 pris.

✓ 43. **Ruff.** Noget tung og steil fortill, bra overlinje og hale, bra dybde. 3 pris.

✓ 44. **Tjapp.** Hunden noget höistillet. Forparten noget steil. Bakparten noget svak. Gemyttet engstlig men samtidigt skarpt. 3 pris.

✓ 45. **Tor av Fenrisulven.** En noget stor hund men med ganske gode forhold og vinkler. Bra overlinje og hale. Bra dybde. Halshud. 1 pris.

✓ 46. **Tre Sangs Fox.** En noget uedel schäferhundtyp med krum pannelinje. Skyter rygg under bevegelse. 3 pris.

✓ 47. **Utz (Guard).** Bra forhold og vinkler men noget grunn. Bra overlinje og hale. Litt feminin og noget kohaset. 1 pris.

✓ 48. **Vagamors Pojk.** For stor og tung schäferhund med dålige bakbensbevegelser. 3 pris.

✓ 49. **Vargen Excelsior.** Bra störelse. Bra forhold. Ganske bra vinkler. Bra dybde. God overlinje og hale. Potene litt lange og blöte. Overbitt. 2 pris.

✓ 50. **Vargo (Rudi).** Bra forhold og vinkler. Bra dybde. Bra overlinje og hale. 2 pris.

✓ 51. **Varno Excelsior.** Litt höi men med ganske gode forhold og vinkler. Svak karakter. Pen overlinje og hale. Pen hals. 3 pris.

✓ 52. **Zariff.** Bra lengde men krysset for vanrett. Mindre gode bevegelser. 3 pris.

✓ 59. **Faight.** Bra lengde. Bakbenene noget steile og kohaset. Härlaget over krysset noget bölget. Pannen for runn. 3 pris.

✓ 99. **Nelltorps Thero.** For grov og tung med steile bakben. 3 pris.

ÖPPEN KLASS.

Tikar.

✓ 12. **Bisselills Alcy** (se u.-kl.). 1 pr. ✓

✓ 56. **Disa av Fenrisulven.** En solid hund med gode forhold og vinkler, bra overlinje, hals og hode, bra dybde. 1 pris.

58. **Dolly.** En tanke höistillet, ellers en velbygget hund. 1 pris.
64. **Kickan.** En vakker, langstrækt hund av passende størrelse. God overlinje og hale. Udmerket vinklede bakben, god dybde, fortil litt steil. Godt gemytt, 1 pris.
68. **Lonna.** En solid, langstrakt hund med god overlinje og hale. Udmerket vinklede bakben. Bra dybde. Forparten litt steil. Godt gemytt, 1 pris.
69. **Lordy Excelsior.** En kraftig, knokkelför tise med gode forhold og vinkler. Bra overlinje og hale. Bra dybde. Hårlaget noget böglet. Godt gemytt, helt fet kondition. 1 pris.
77. **Ramonas Tanja.** En vakker type med gode forhold og vinkler. Pen hals, overlinje og hale. Bra dybde. Hårlaget noget snaut, 1 pris.
78. **Ramonas Ritz.** En lavstammet, dyp hund med gode vinkler og overlinje. Godt gemytt. Noget fet kondition. 1 pris.
72. **Nelltorps La Tosca.** Litt höistillet med noget steil forpart, fransk forstilling, 2 pris.
73. **Nelltorps Ronny.** Bra forhold og vinkler, fortil noget fransk med blöt håndrot, 2 pris.
79. **Ramonas Teika.** En lavstammet hund med bra dybde og vinkler. Bra overlinje. 2 pris.
83. **Torsheims Lady.** Noget höi med steil forpart, litt lange poter. Gule öine. 2 pris.
53. **Aga.** Bra overlinje, litt kort hals, noget steil baktill, bra dybde. 2 pris.
54. **Aia av Corona.** Bra forhold og vinkler, bra overlinje og dybde. Litt vid örestilling. **Svak karakter.** 2 pris.
61. **Gipsy av Barrsäter.** Fortil noget steil med fransk forstilling. Baktill bra vinklet. Bra overlinje og hale. Gule öine. Noget engstlig karakter. 2 pris.
62. **Heiki Excelsior.** Litt höistillet, litt steil fortil, baktill bra vinklet. Svak karakter. 2 pris.
65. **Lady.** Solid hund med ganske gode forhold og vinkler. Halen bæres noget innrullet. 2 pris.
67. **Lo-Lo.** Ganske bra forhold og vinkler, krysset noget for vanrett. 2 pris.
70. **Marja.** Bra lengde og dybde. Bakbenene litt steile. 3 pris.
71. **Nelltorps Bossi.** En meget dyp hund med steil forpart. Baktill bra vinklet. Forpotene blöte. Helt sky av karakter, derfor 3 pris.
74. **Nelltorps Thesy.** Fortil noget steil. 3 pris.
76. **Ramonas Lou.** Forlitet vinklet, noget korperygget. Hårlaget noget snaut. 3 pris.
80. **Rossy.** Litt höistillet og litt litet vinklet. 3 pris.
82. **Saba av Corona.** For höi med steil forpart. Lange blöte poter, helt sky. 3 pris.
88. **Zaronna.** Ganske bra forhold og vinkler, men forsped benstamme. 3 pris.
93. **Raffie.** Litt höi baktill, litt litet vinklet. 3 pris.
60. **Fjällvarens Molly.** Litt litet vinklet, litt kort og korperygget. 3 pris.
57. **Dixie av Corona.** En lett hund med for litet hode, de bakre ribben for korte. 3 pris.
75. **Præstgårdens Ranja.** Bra lengde og dybde, men bakdelen noget steil. Hårlaget bölget.
81. **Roya.** En fet tise med bölget hårlag. Virker höi baktill. Helt engstlig av gemytt, haleklemmer.

84. **Tosca.** Höi med steil forpart. Lange forpoter. Dårlig schæferhundtype.

85. **Troika.** Steil forpart, hulbrystet. Mangler dybde.

86. **Ulvamons Nella.** Höistillet, mangler dybde, steil forpart.

87. **Varja av Corona.** Bra dybde, men bakbenene virker spede og kohaset.

63. **Ilse av Gläntan.** Höistillet, litt lange poter.

SEGRARKLASS.

Hundar.

- No. 36. Olav (Blitz) v. d. Starrenburg. 1 pris, cert.
 » 40. Champ. Romanos Toy. 2 »
 » 45. Tor av Fenrisulven. 3 *
 » 42. Rinty. 4 »

SEGRARKLASS.

Tikar.

- No. 56. Disa av Fenrisulven. 1 pris, cert.
 » 69. Lordy Excelsior. 2 »
 » 64. Kickan. 3 »
 » 77. Ramonas Tanja. 4 »

UPPFÖDAREKLASS.

- Kennel Ramona 1 pris
 » Excelsior 1 »
 » Bisselills 2 »
 » Nelltorps 3 »

AVELSKLASS.

Champion Segerbos Graff 1 pris.

BRUKSHUNDSKLASS.

- No. 40. Champ. Ramonas Toy. I pris.
 » 49. Vargen Excelsior. II »

HEDERS- och VANDRINGSPRISER.

- Disponent Gösta Hellmans Hederspris till nr. 36 Olav Blitz von der Starrenburg äg. Folkskolelärare Karl J. Höglund.
- Norsk Schäferhundklubs Hederspris till nr. 56 Disa i Fenrisulven äg. Fru Olga Forseman.
- Kennel Fenrisulvens Hederspris till nr. 49 Vargen Excelsior äg. Fotograf Uno Friberg.
- Dr. I. Carlins Hederspris till nr. 8 Ramonas King äg. Herr Skoglund.
- Fru Åsa Bergström-Pryts Hederspris till nr. 12 Bisselills Alcy äg. Lagerchef O. Stridh.
- Svenska Kennelklubbens pokal till bästa uppfödaregrupp Ramonas Kennel äg. Herr David Svensson.
- Sv. Schäferhundklubbens Hederspris till bästa hund i brukshundsklass nr. 40 Champ. Ramonas Toy äg. Disp. Åke Engström.
- Sv. Schäferhundklubbens Hederspris till bästa avelshund nr. 90 Champ. Segerbos Graff äg. Herr Henry Elbling.
- Sv. Schäferhundklubbens Hederspris till Kennel Excelsior är Fröken S. Wolter.
- Kennel Segerbos Vandringspris till bästa tik med de bästa karaktäsegenskaperna till nr. 56 Disa av Fenrisulven äg. Fru Olga Forseman.
- Sv. Schäferhundklubbens Vandringspris till bästa uppfödaregrupp: Kennel Ramona äg. Herr David Svensson.

Ö. Saxlund

Stockholmsutställningen 1935. En succès!

För dem, som väntat sig att intresset för schäferhundarna skulle vara statt i sjunkande i all synnerhet efter det senaste årets hets emot rasen, blev klubbens utställning den 14 och 15 sept. en stor besvikelse. Det var längesedan ett så stort antal schäfrar mönstrades på en gång och de tider voro ävenledes längesedan flydda, då en sådan samling utökta tikar uppvisades i en ring här i Stockholm. Med hundratalet anmälningar kom årets utställning att i kvantitativt avseende överglänsa de föregående årens, och i kvalitativt avseende torde utställningen beteckna toppunkten i den svenska schäferaveln under de senaste 10 åren. Att döma av de uttalanden, som gjordes av prisdomaren, intager Sverige f. n. främsta platsen bland Nordens schäferägande nationer — en omständighet som visserligen är ägnad att fylla oss med glädje och tillfredsställelse, men som under inga omständigheter får lämna rum åt högfärd eller självförhävelse. Framgången förpliktigar, och även om denna vår senaste utställning givit belägg för, att vi intaga en ledande ställning inom schäferhundsaveln, får denna omständighet icke giva plats för en glädjefylld överksamhet utan i stället sporra oss till nya ansträngningar för att bibehålla och eventuellt utveckla den standard vi för närvarande äga. Som alltid blev även denna utställning en källa till såväl framgång och tillfredsställelse som till motgångar och besvikelser för utställarna. Prisdomaren gick hårt fram mellan lederna och man fick bevittna hurusom gamla segerherrar fingo lämna sin plats för nya. Men såsom prisdomaren framhöll, är det både riktigt och nödvändigt att verkställa en ordentlig gallring bland ett material, som i likhet med stockholmsutställningens var i såväl kvantitativt som i kvalitativt avseende betydande. Rörande de närmare detaljerna i fråga om prisbedömningen hänvisar jag till den på annat ställe förefintliga prisdomareberättelsen. Vid årets utställning hade en nyhet införts. Dels för att underlätta utställningsarbetet dels ock för att erhalla närmare kontakt mellan klubben och den besökande allmänheten resp. utställarna hade under söndagen uppmonterats en högtalare, något som visade sig vara av synnerligen stor nytta såväl i rent praktiskt som i propagandistiskt syfte. För sistnämnda ändamål höll klubbens ordförande Dr I. Carlin ett föredrag om schäferhundklubben och dess verksamhet och prisdomaren lämnade därefter en resummé över utställningen. Sista utställningsdagen avslutades med en synnerligen lyckad dressyruppvisning under ledning av vår uppskattade dressör

Herr A. Brandt, varefter prisutdelningen ägde rum.

På lördagskvällen hade anordnats supé med dans å rådhusrestaurangen. Det osedvanligt stora deltagandet bar ett lika vackert som ovedersägligt vittnesbörd om den sportsmananda och sammanhållning, som besjalar klubbens medlemmar i närvarande stund. Stämningen i den 80-hövdade församlingen var hela tiden synnerligen hög, och då klockan slagit det ominösa tvåslaget, var det knappast någon, som tänkte på nattron, som annars kunde varit ganska försvarlig efter en ansträngande utställningsdag. Ordföranden hälsade samtliga välkomna och vände sig särskilt till Revisionschefen Saxlund i dennes egenskap av prisdomare, korresponderande ledamot av Sv. Schäferhundklubben samt ordförande i Norsk Schäferhundklubb. Dr Carlin prisade herr Saxlunds höga idealitet och praktiska blick, för vilka egenskaper Sv. Schäferhundklubben hyste den största beundran och förtroende. Ordföranden frambar dessutom klubbens stora tacksamhet till alla dem, som på ett eller annat sätt bidragit till att göra utställningen till vad den blivit. I all synnerhet hade han anledning att adressera sig till klubbens damer, som alltid och icke minst vid denna senaste utställning beredvilligt ställt sig till förfogande för olika uppgifter. Slutligen frambar även ordföranden klubbens varma tack till alla de herrar, som under den senaste tiden med sina hundar deltagit i de propagandauppvisningar, som arrangerats av klubben och som på ett så förtjänstfullt sätt letts av herr Brant. I sitt svarstal framhöll revisionschefen Saxlund, att bedömningen av schäferhundar hör till det omständigaste värv, en kynologisk prisdomare har att fullgöra. På grund av schäferhundens mångsidiga användning, måste man vid bedömningen taga hänsyn icke blott till de rent exteriöra detaljerna utan även till rörelsen, kroppsställningen och lynnet, något som är synnerligen tidsödande och ansträngande såväl för prisdomaren som för utställarna, vilka ofta i timal måste stå eller gå eller springa omkring i ringen, för att prisdomaren skall kunna bilda sig en riktig uppfattning om hunden i sin helhet. Herr Saxlund framhöll även, att det svenska schäferhundsmaterialet befinner sig på mycket hög nivå och uttalade sin oförställda beundran för den sportsmananda, som han under dagen sett prov på.

Så är även denna utställning ett minne blott — ett minne om framgång, glädje, samhörighetskänsla, arbetsvillighet och pliktuppfyllelse, men tyvärr även om — pliktförgätenhet.

Om valpningen och dess komplikationer

Av Veterinärmedicine doktor Isak Carlin

Tikens dräktighetstid är 63 dygn. Denna siffra är likväl icke exakt, utan kan en förskjutning framåt eller bakåt på ända till 5 dygn äga rum, utan att detta på något sätt behöver menligt inverka på förlossningens förlopp. När tiden för valpningen är inne och sålunda fostren nått en sådan utveckling, att de äro i stånd att börja en självständig existens, inträda vissa förändringar i såväl tikens allmäntillstånd som i de olika delarna i könsorganen, vilka förändringar jag här skall lämna en kort redogörelse för. Att i detalj skildra hela förlossningsproceduren skulle föra alldeles för långt, huru intressant detta kapitel än är. Genom de senare årens undersökningar bl. a. av den framstående hormonforskaren Zondek har nytt ljus kastats över såväl graviditetsproblemen som själva förlossningsproceduren. Det har därvid framgått, att könsorganens verksamhet regleras av ett flertal hormoner, som stå i intim växelverkan med varandra. Vad då närmast förlossningen beträffar, sättes denna igång genom effekten av ett hormon, som bildas i en liten del av hjärnan, det s. k. hjärnbihaget och som resulterar i en kraftig sammandragning av muskulaturen i livmodern och bukväggarna, ett fenomen som i dagligt tal går under namnet värkar. Dessa hava till uppgift att pressa ut fostren ur livmodern. Men det räcker icke enbart med denna mekanism. Det erfordras nämligen även vissa förändringar i de yttre delarna av könsorganen, för att fostren skola kunna passera de under dräktigheten och även annars mycket trånga fosterväggarna. I överensstämmelse härmed äger en kraftig uppmjukning rum av bakre delen av livmodern, slidan och blygden, vilket sistnämnda organ blir starkt ansvällt. Allt detta, som här med några ord skildrats, innebär i själva verket en utomordentligt genomgripande förändring i hela tikens organism, en sannskyldig revolution gent emot det lugna tillstånd, som varit rådande under hela dräktighetsperioden, att det helt naturligt icke kan underlåta att även sätta sina spår i djurets hela uppträdande och sätt att vara. Det första man märker är, att tiken börjar bli orolig. Hon byter ofta om plats, skrapar och river i sitt läger som hässjar och flåsar. Dessa symtom kunna understundom vara ganska vilseledande, ity att de ibland endast utgöra ett förspel till det egentliga förlossningsarbetet och kunna på grund härav uppträda ett eller annat dygn före den egentliga förlossningen och sålunda efterträdas av en fullkomligt lugn period. För att kunna av-

göra huru härmed förhåller sig har man en god hjälp i kroppstemperaturens förhållande. Denna sjunker nämligen regelbundet inför en förestående förlossning ända ned till 37,5 eller 37 grader. Likaledes kan man genom ett noggrant aktgivande på de yttre könsdelarna erhålla bekräftelse på, huruvida förlossningen är nära förestående eller ej. I det förtnämnda alternativet framkommer nämligen en gråaktig slemklump i nedre delen av blygden, vilket angiver, att livmodern är på väg att öppna sig i och för fostrens utsläppande.

Den tid, som åtgår för en förlossning, varierar högst avsevärt. Den kan vara undanstökad på ett par timmar, men jag har även varit med om fall, som tager icke mindre en två dygn i anspråk. En sådan lång tid måste emellertid betraktas såsom abnorm. Såsom regel kan angivas, att förlossningen skall vara avslutad inom loppet av 12 timmar, i vilket motsatt fall det är nödvändigt att tillkalla veterinär. Då uppställer sig omedelbart den frågan: hur skall lekmannen veta att förlossningen verkligen är över och att det sålunda icke finnes flera foster kvar i livmodern? Ja, det enda säkra tecknet, som han har att rätta sig efter, är tikens uppförande. Så snart förlossningen är över, brukar tiken bli alldeles lugn, värkarna upphöra och modern hänger sig med omsorg och intresse åt sina småttningar. Visserligen kan i en del fall en eller annan eftervärk uppträda, men om tiken f. ö. är alldeles lugn, finnes ingen anledning att misstänka att något ytterligare foster finnes kvar i livmodern.

I regeln, och lyckligtvis kan man säga, försiggår förlossningen hos tiken utan komplikationer, det vill säga tiken förmår att framföda sina ungar utan ingripande från människans sida. Det torde emellertid icke råda något som helst tvivel om, att den starka förädling, som hundraserna varit föremål för under de senaste decennierna, satt vissa spår i tikarnas förmåga att friktionsfritt genomgå en förlossning. Orsakerna härtill äro mångahanda. Så t. ex. har man ju hos en del hundraser eftersträvat ett stort och klumpigt huvud, vilket helt naturligt i väsentlig mån inverkar hindrande på förlossningsproceduren. I andra fall åter är det en allmän svaghet hos organismen, en för långt driven familjeavel, som åstadkommit en nedsättning eller avtrubning av könsfunktionerna, vilket gör att dessa icke på långt när motsvara de fordringar, som förlossningen kräver. Hos dylika hundar finner man ofta en slapp livmoder med dåligt utvecklad muskulatur, som icke

på långt när äger förmåga att sammandraga i och för fostrens utdrivande ur livmodern. Förutom denna otillräckliga utveckling av livmodern förekommer hos hundar av detta slag samtidigt eller fristående, en bristande genomfuktning och uppluckring av fostervägarna, varigenom fostren helt enkelt bli inestängda i livmodern utan möjlighet att komma ut.

Av de här nämnda anomalier är den förstnämnda icke så allvarlig som den senare. Den förra kan nämligen med framgång bekämpas medelst effektiva medel under det att den senare i de flesta fall nödvändiggör ett stort operativt ingrepp, nämligen kejsarsnitt. Skulle sålunda en tik icke vara ordentligt ansvalld i blygden, bör man ofördröjligen tillkalla veterinär, enär man annars lätt kan riskera både moderns och fostrens liv. Ett i rätt tid utfört kejsarsnitt har nämligen alla utsikter att lyckas och är numera långt ifrån den farliga operation, som den var för ett tiotal år sedan.

Förutom de här ovan nämnda orsakerna till förlossningssvårigheter hos tikar förekomma en del andra, som bl. a. referera sig till storleksförhållandena mellan fostren och moderns bäckendiameter. Förhållandet är nämligen det, att de mindre hundraserna hava relativt större foster än de större. Genomsnittsvikten på fostren hos de större hundraserna belöper sig till 1—2 % och hos de mindre till 4—8 % av moderns kroppsvikt, vilket förhållande många gånger kan vara till hinder för förlossningen. Härtill kommer ytterligare en omständighet, nämligen förhållandet mellan moderns bäckendiameter och omfånget hos fostren. Hos alla raser, till och med hos de kortnosiga, är bredden över skulderpartiet hos fostren större än största bredden över huvudet och det senare bredare än största bäckenbredden. Gynnsammast ställer sig detta förhållande hos de stora, smäckra raserna såsom vinthunden och ogynnsammast hos de kortnosade, bredhuvade dvärghundraserna. Såsom av nedanstående tabell framgår är förhållandet mellan ytinnehållet av den största genomskärningsytan på fostrets skuldegördel och ytinnehållet av den minsta genomskärningsytan på moderns bäcken väsentligt mycket ogynnsammare från förlossningsspunkt hos den franska bulldoggen än hos bernhardinern, något

som till fullo förklarar de hos den förstnämnda rasen ofta uppkommande förlossningssvårigheterna.

Vad så till sist själva förlossningen beträffar, brukar ju denna, såsom jag ovan framhållit, i de flesta fall förlöpa så, att man icke behöver ingripa. Alla dem, som icke hava någon erfarenhet på området, skulle jag likväl vilja giva det rådet att konferera med sakkunnig veterinär, då tiden för förlossningen börjar nalkas. Har denna en gång kommit i gång, bör man ej störa tiken utan låta henne sköta sig själv. Skulle ett foster hava framkommit endast till hälften och i all synnerhet om det gäller s. k. bakdelsbudning, d. v. s. att fostret kommit med bakdelen före, och det visar sig att fostret har svårt att komma fram, kan man hjälpa till på så sätt, att man fattar om fostret med hela handen och drager försiktigt men stadigt bakåt och nedåt, varvid en del samtidigt uppträdande kraftiga värkar bruka underlätta fostret avgång. I fråga om fosterhinnorna bör man om möjligt se till, att tiken icke förtär dessa. De bruka nämligen ofta framkalla en mycket envis diarré. När fostret kommit fram, bör man därför befria det från fosterhinnorna samt avklippa navelsträngen c:a en cm. från buken. Sedan detta är gjort, skall valpen omedelbart läggas till modern så att hon får slicka den torr. Överhuvudtaget bör man så litet som möjligt röra vid valparna, enär detta endast kan framkalla liknöjdhet mot dem från moderns sida. Denna uppmaning är särskilt riktad till alla noviser på området samt till de familjemedlemmar, som av en visserligen fullt förklarlig och förtjust men icke desto mindre missriktad nyfikenhet vilja beskåda de nya medborgarna i hundvärlden. Likaledes bör man icke bekymra sig om valparnas timliga väl. En vis naturens ordning har så inrättat, att valparna i de allra flesta fall utan svårighet finna vägen till spenarna och äro valparna pigga och rörliga och hålla de sig tysta finnes ingen anledning att misstänka, att de icke få den näringskvantitet de behöva.

Genomsnittsvärden i mm ²			
R a s	Moderns bäcken	Ytinnehållet av den största genomskärningsytan på fostrets huvud	Ytinnehållet av den största genomskärningsytan på skuldegördeln hos fostret
Bernhardiner . . .	4051	1613	2272
Fransk bulldogg	1489	1302	1540

RESTAURANT *Bacchi Wapen*

Järntorgsgatan 61, Stockholm

God mat. Billiga priser.

Restauranten är en av Stockholms äldsta och den enda, som bibehållit sitt ursprungliga utseende.

Stamlocus för hundvänner.

MEDDELANDEN

från Svenska Schäferhundklubben

Klubbens medlemmar kallas till ordinarie höst-sammanträde lördagen den 26 okt. 1935, kl. 20,00 (precis) å Rådhusrestaurangen, Hantverkaregatan 4.

1. Fastställande av årsavgiften för år 1936 samt utgifts- och inkomststat för nästkommande år.
2. Revisionsberättelse.
3. Val av vice ordförande efter den i tur avgående herr Scholander, som undanbett sig återval.
4. Val av tvenne styrelseledamöter efter i tur avgående hrr U. Friberg och Å. Engström.
5. Val av tvenne styrelsesuppleanter efter i tur avgående hrr G. Ekstedt och E. Lövgren.
6. Val av tvenne revisorer och tvenne revisorssuppleanter för 1936.
7. Förslag till stadgeändring.
8. Övriga ärenden.

Styrelsen.

Obs! Medlemskort måste uppvisas vid ingången.

Efter sammanträdet gemensam supé å kr. 3:50.

Ny sekreterare

Styrelsen har fr. o. m. den 27 oktober 1935 förordnat Kapten H. Edman att vara sekreterare. Kapten Edmans adress är Norr Mälarstrand 86, Stockholm, tel. 51 01 23.

Diverse

v. Stephanitz träder tillbaka.

Rittmeister a. D. Max v. Stephanitz har från och med den 28 april lämnat ordförandeposten i tyska schäferhundsföreningen. v. Stephanitz namn är intimt förenat med den tyska schäferhundssaveln. Det var han, som 1899 grundade den tyska sammanslutningen för en rationell avel av den tyska schäfern, vilken förening under v. Stephanitz insiktsfulla och energiska ledning under 36 år vuxit ut till en organisation av mindre vanliga mått. Föreningen är den största specialsammanslutningen inom det kynologiska Tyskland och dess Zuchtbuch kan i dag uppvisa icke mindre än 500.000 inregistrerade hundar. v. Stephanitz efterträdare såsom ordförande är den även hos oss välkände schäferhundsexperten dr. Roesebeck.

Delegierten Commission — Tyska hundstamboken — upplöst och förbjuden.

Enligt påbud av hemliga statspolisen av den 20 juni 1935 har den s. k. Delegierten Commission, som varit utgivare av den tyska hundstamboken, upplösts och förbjudits. Organisationens samtliga handlingar och ekonomiska tillgångar hava beslagtogs.

Herr Henry Elbling har den 9 sept. 1935 fungerat som prisdomare vid Dansk Schäferhundklubs utställning i Odense.

Tillvarataget

2 st. hundkoppel äro tillvaratagna å utställningen och kunna mot beskrivning återfås hos skattmästaren. Tel. 21 45 99.

Eric Forsemann 50 år

Foto: Friberg

Den 10 sept. passerade klubbens skattmästare, Eric Forsemann, halvsekelsgränsen. För att hugfästa bemärkelsedagen hade en del av bekantskapskretsen föranstaltat en insamling till en hedersgåva i form av ett guldur. Detta överlämnades av klubbens ordförande till 50-åringen vid utställningssupén.

Ett tack.

Undertecknad, som på grund av nödtvång, åtog sig att fungera som kommissarie vid klubbens senaste utställning i Stockholm, får härmed till alla dem, som voro mig behjälpliga före, under och efter utställningen uttala mitt varma tack för allt tillmötesgående. Samtidigt beder jag om överseende med de brister, som ev. vidlåtit utövan- det av min funktion. Men såsom var och en förstår, är det icke så lätt att till allas belåtenhet fullgöra sina åligganden som kommissarie för en stor utställning, när man nödgas träda i funktion några timmar före utställningens början.

Stockholm i sept. 1935.

Henry Elbling.

Hundens röst

Jag vill ha bröd, halsband, koppel, boll, tvål, champo- neringspulver, kam, borste samt korg med dyna.

Husbondens röst

Då gå vi genast till

Götgatan 18
M. U. Lind & Co.
Efr.

Tel. 433118, 430374

Dressyrkoppel, Apportböckar

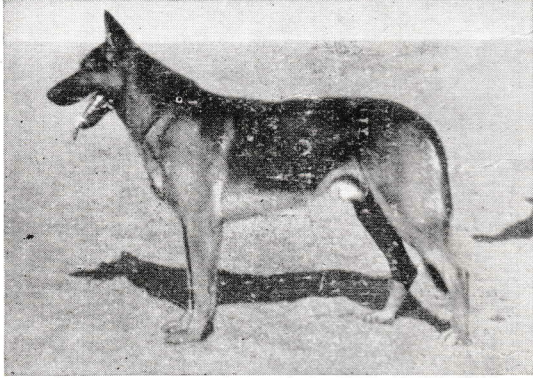
Hundskor

Nyhet

Vita Kalk

VITAKALK

*i tikens föda ger valparna
en rätt byggd konstitution.*

Under tikens dräktighetstid är födan av största betydelse för ett lyckligt valpningsresultat. Vitakalk har här en stor uppgift att fylla. Med den rikliga förekomsten av kalk, fosfor och vitaminer i Vitakalk kommer en därmed utfodrad tik att ge sina valpar en rätt byggd och motståndskraftig konstitution.

VITAKALK

vitamin + kalcium + fosfor

Tekniska fabriken JOFUR, Box 468, Stockholm

Ingen ohyra på Eder hund!

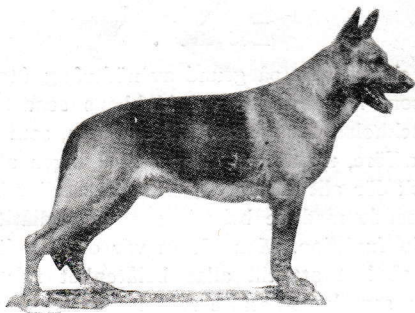
Priser o. förp.	
100 gr.	250 gr.
1: 25	2: 50
500 gr.	1000 gr.
4: 50	8: —

Då och då skall Ni gnida in Fox torrpuder i pälsen på Eder hund — då behöver Ni aldrig riskera att hunden infekteras av ohyra. Fox dödar effektivt all ohyra och förhindrar ny infektion. Kennelexperterna lovorda Fox — »det bästa medel jag provat mot ohyra å hundar» säger Greve M. U. Kalling på Sip-pola Kennel.

F O X

MOT OHYRA Å HUNDAR

Tekniska Fabriken JOFUR - Stockholm

Gör honom till vad Ni själv önskar han skall bli,

en hund av vilken Ni
kan fordra allt!

Utfodra honom därför med
Tengers Hundbröd

som ger
energi, uthållighet,
kraft och hälsa.

Begär det hos Eder handlare.

Tor av Fenrisulven

SKKS 770 HH

fallen e. Lord v. Wittenberge u. Sezerbos Tessian. Sju st. 1:1 pris i öppen samt ett 3:e, tre 2:a och två 1:a pris i segrarklass och certifikat på utställningar i Stockholm, Norrköping, Södertälje, Bollnäs och Visby under åren 1934 och 1935 står till avelstjänst för lämpliga tikar. Hänvändelse till

Fabrikör Erik Forsemann

Tel. 21 45 99 eller Bromsten 183

Pris Kr. 1: 25